

ความสัมพันธ์ของการสนับสนุนทางสังคม และเครือข่ายสังคมออนไลน์กับความพึงพอใจในชีวิต
สมรส และความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดูที่มีบุตรคนแรกอายุ 0 - 2 ปี

A STUDY OF SOCIAL SUPPORT AND SOCIAL NETWORKING ON MARITAL AND PARENTAL
SATISFACTION OF FIRST TIME PARENTS WITH 0 - 2 YEAR-OLD CHILDREN

จิตาพร	อติวรมันต์	เลขประจำตัวนิสิต	5637429838
ปวรา	โชคชนานุกูล	เลขประจำตัวนิสิต	5637463038
พรวิรินทร์	สิมะรังษฤษฎี	เลขประจำตัวนิสิต	5637471038

โครงการทางจิตวิทยานี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยา
คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2559

ความสัมพันธ์ของการสนับสนุนทางสังคม และเครือข่ายสังคมออนไลน์กับความพึงพอใจในชีวิตสมรส และ
ความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดูที่มีบุตรคนแรกอายุ 0 - 2 ปี

จิตาพร	อติวรรณต์	เลขประจำตัวนิสิต 5637429838
ปวรา	โชคชนานุกูล	เลขประจำตัวนิสิต 5637463038
พรวิรินทร์	สิมะรังษฤษฎี	เลขประจำตัวนิสิต 5637471038

โครงการทางจิตวิทยานี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยา
คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2559

A STUDY OF SOCIAL SUPPORT AND SOCIAL NETWORKING ON MARITAL AND PARENTAL
SATISFACTION OF FIRST TIME PARENTS WITH 0 - 2 YEAR-OLD CHILDREN

Miss Thitaporn	Atiworraman	ID 5637429838
Miss Pavara	Choktanukul	ID 5637463038
Miss Phornvarin	Simarangsarit	ID 5637471038

A Senior Project in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Bachelor of Science in Psychology
Faculty of Psychology
Chulalongkorn University
Academic Year 2016

หัวข้อโครงการทางจิตวิทยา

ความสัมพันธ์ของการสนับสนุนทางสังคม และเครือข่ายสังคม
ออนไลน์กับความพึงพอใจในชีวิตสมรส และความพึงพอใจใน
การเป็นผู้เลี้ยงดูที่มีบุตรคนแรกอายุ 0 - 2 ปี

โดย

นางสาวฐิตาพร อติวรมันต์
นางสาวปวรา ไชคณานุกูล
นางสาวพรวิรินทร์ สิมะรังษฤษฎี

สาขาวิชา

จิตวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ ดร. นิพัทธ์ พิชญโยธิน

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นำโครงการทางจิตวิทยาฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัณฑิต

.....คณบดีคณะจิตวิทยา
(.....)

คณะกรรมการสอบโครงการทางจิตวิทยา

.....อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการทางจิตวิทยา
(อาจารย์ ดร. นิพัทธ์ พิชญโยธิน)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร. สุภรณ์ ลวดลาย)

.....กรรมการ
(อาจารย์ สักกพัฒน์ งามเอก)

ฐิตาพร อติวรมันต์ ปวรา ไชยธรรมาภรณ์ พรวิรินทร์ สิมะรังษฤทธิ : ความสัมพันธ์ของการสนับสนุนทางสังคม และเครือข่ายสังคมออนไลน์กับความพึงพอใจในชีวิตสมรส และความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดูที่มีบุตรคนแรกอายุ 0 - 2 ปี (A STUDY OF SOCIAL SUPPORT AND SOCIAL NETWORKING ON MARITAL AND PARENTAL SATISFACTION OF FIRST TIME PARENTS WITH 0 - 2 YEAR-OLD CHILDREN)

อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร. นิพัทธ์ พิษณุโยธิน, 61 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความสัมพันธ์ของการสนับสนุนทางสังคม และเครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่มีต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรส และความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดู ในกลุ่มตัวอย่างเป็นพ่อแม่มือใหม่ที่มีอายุตั้งแต่ 18 – 47 ปี จำนวน 1,815 คน ที่ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการติดตามเพจที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงดูบุตรหรือเป็นสมาชิกของกลุ่มบนเฟซบุ๊กที่พูดคุยกันเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตร เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามการได้รับการสนับสนุนทางสังคม แบบสอบถามการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตร แบบสอบถามความพึงพอใจในชีวิตสมรส และแบบสอบถามความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดู โดยเก็บข้อมูลในรูปแบบออนไลน์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย คือ สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson correlation) และการถดถอยเชิงพหุคูณ (multiple regression)

ผลงานวิจัยพบว่า การได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ ($\beta = 0.424, p < .05$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในชีวิตสมรสของพ่อแม่มือใหม่ ส่วนการได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ ($\beta = 0.265, p < .05$) และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านการประเมิน ($\beta = 0.136, p < .05$) รวมถึงการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรด้านอารมณ์ ($\beta = 0.112, p < .05$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดู นอกจากนี้การได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสาร ($\beta = -0.074, p < .05$) มีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สาขาวิชา.....จิตวิทยา..... ลายมือชื่อนิสิต.....
 ปีการศึกษา.....2559..... ลายมือชื่อนิสิต.....
 ลายมือชื่อนิสิต.....
 ลายมือชื่อ อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการทางจิตวิทยา.....

THITAPORN ATIWORRAMAN PAVARA CHOKTANANUKUL PHORNVARIN
 SIMARANGSARIT: A STUDY OF SOCIAL SUPPORT AND SOCIAL NETWORKING ON MARITAL
 AND PARENTAL SATISFACTION OF FIRST TIME PARENTS WITH 0 - 2 YEAR-OLD CHILDREN

SENIOR PROJECT ADVISOR: DR. NIPAT PICHAYAYOTHIN

The purpose of this study was to examine the relations among social support, social media use, parents' marital and parental satisfaction. Participants were 1,815 first-time parents (18 – 47 years of age), who have been following Facebook pages about parenting or been the members of Facebook parental groups. Participants completed a set of online questionnaires, consisted of personal data, social support scale, internet use scale, marital satisfaction scale and parental satisfaction scale.

The results indicated that receiving emotional support ($\beta = 0.424, p < .05$) was positively and significantly correlated with marital satisfaction. Besides receiving emotional support ($\beta = 0.265, p < .05$), appraisal support ($\beta = 0.136, p < .05$), and parenting-related internet emotional support ($\beta = 0.112, p < .05$) was positively and significantly correlated with parental satisfaction. In addition, receiving informational support ($\beta = -0.074, p < .05$) was negatively and significantly correlated with parental satisfaction.

Field of Study: Psychology..... Student's Signature.....

Academic Year:2016..... Student's Signature.....

Student's Signature.....

Advisor's Signature.....

กิตติกรรมประกาศ

โครงการทางจิตวิทยาเล่มนี้สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีจากการสนับสนุนของ อาจารย์ ดร. นิ ภัทน์ พิชญโยธิน ที่รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย เป็นผู้ให้แนวทางในการดำเนินโครงการทางจิตวิทยา ให้ความรู้ในการทำงานวิจัย ให้ความคิดเห็นต่องานส่วนต่าง ๆ ที่ได้ทำไป ตลอดจนให้กำลังใจ จนงานวิจัยสำเร็จ ลุล่วงไปได้ด้วยดี นอกจากนี้ขอขอบคุณคณาจารย์จากคณะจิตวิทยาทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ อันเป็นพื้นฐานที่ดีในการทำงานวิจัย และสามารถนำไปปรับใช้ได้ในอนาคต

ผู้วิจัยขอขอบคุณอาจารย์ ดร. สุภลักษณ์ ลวดลาย และอาจารย์ สักกพัฒน์ งามเอก ที่ให้เกียรติเป็น กรรมการสอบโครงการทางจิตวิทยาชิ้นนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณนายมาร์ก ซักเคอร์เบิร์ก (Mr. Mark Zuckerberg) ที่คิดค้นสื่อสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก (Facebook) มาเพื่อเป็นช่องทางในการเก็บข้อมูลงานวิจัยฉบับนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณกลุ่มและเพจเฟซบุ๊ก ได้แก่ เพจ BasicSkill TH, เพจ mom club, เพจผู้หญิงที่ แต่งงานแล้วคนหนึ่งได้กล่าวไว้, เพจสื่อเพื่อการเรียนรู้, เพจแม่ลูกอ่อนชวนแม่ by cutemommybaby.com, เพจสารพันปัญหาการเลี้ยงลูก, เพจNerkoo.com เนื้อคู่ แชนท์ หาคู่ หาแฟน และกลุ่มเมนูคุณแม่่มือใหม่ – เจ้าตัวน้อยที่ได้ช่วยแจกจ่ายแบบสอบถามงานวิจัยให้พ่อแม่่มือใหม่ได้ทำแบบสอบถามนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณบิดา มารดา และบุพการีทุกท่านที่ให้คำแนะนำ อบรม สั่งสอน และเป็นกำลังใจ สำคัญยิ่งในการจัดทำโครงการทางจิตวิทยานี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยอยากขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมที่ช่วยให้โครงการทางจิตวิทยาฉบับนี้ให้สำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดีซึ่งอาจมิได้เอ่ยชื่อถึง จึงขอขอบคุณมา ณ ที่นี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฌ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย - ทฤษฎีการสนับสนุนทางสังคม	2
1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตร	4
1.4 ความพึงพอใจในชีวิตสมรส (Marital Satisfaction) และความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดู (Parental Satisfaction)	7
1.5 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
1.6 สมมติฐานงานวิจัย	8
1.7 ขอบเขตของการวิจัย	8
1.8 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	9
1.9 ประโยชน์ที่ได้รับ	9
บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย	10
2.1 ผู้เข้าร่วมการวิจัย	10
2.2 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย	10
2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	16
บทที่ 3 ผลการวิจัย	17
3.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตร	17
3.2 ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	18
3.3 ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ	21
บทที่ 4 อภิปรายผลการวิจัย	26

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	30	
รายการอ้างอิง	33	
ภาคผนวก		
ภาคผนวก ก	แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป	36
ภาคผนวก ข	ตารางแสดงการปรับเปลี่ยนข้อกระหนงในการเก็บข้อมูลจริง ของมาตรการสนับสนุนทางสังคม	38
ภาคผนวก ค	ตารางแสดงการปรับเปลี่ยนข้อกระหนงในการเก็บข้อมูลจริง ของมาตรการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตร	41
ภาคผนวก ง	แบบสอบถามการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์กับการเลี้ยงดูบุตร	43
ภาคผนวก จ	ตารางแสดงแนวโน้มการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตร	46
ภาคผนวก ฉ	ตารางแสดงการปรับเปลี่ยนข้อกระหนงในการเก็บข้อมูลจริง ของมาตรการความพึงพอใจในชีวิตสมรส	52
ภาคผนวก ช	ตารางแสดงการปรับเปลี่ยนข้อกระหนงในการเก็บข้อมูลจริง ของมาตรการความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดู	54
ภาคผนวก ซ	ตารางแสดงค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมทุกข้อ กับแต่ละข้อกระหนง (CITC)	56
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	61	

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งหมดที่ใช้ในงานวิจัย	20
2.1	ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณของการสนับสนุนทางสังคม และการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรที่มีต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรส	22
2.2	ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณของการสนับสนุนทางสังคม และการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรที่มีต่อความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดู	25

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ภาพแสดงสมมติฐานที่ 1 เส้นทางอิทธิพลความพึงพอใจในชีวิตสมรส จากการสนับสนุนทางสังคม และการสนับสนุนทางเครือข่ายสังคมออนไลน์	8
2	ภาพแสดงสมมติฐานที่ 2 เส้นทางอิทธิพลความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดู จากการสนับสนุนทางสังคม และการสนับสนุนทางเครือข่ายสังคมออนไลน์	8
3	ภาพแสดงเส้นทางอิทธิพลความพึงพอใจในชีวิตสมรสจากการได้รับ การสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์	21
4	ภาพแสดงเส้นทางอิทธิพลความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดู จากการได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ การได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสาร การได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านการประเมิน และการใช้อินเทอร์เน็ต ในการเลี้ยงดูบุตรด้านอารมณ์	23

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากปัจจุบันเครือข่ายสังคมออนไลน์ได้มีส่วนสำคัญในชีวิตประจำวันของบุคคลเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นเพื่อการหาข้อมูล การติดต่อสื่อสาร ทั้งยังเป็นวิธีสื่อสารที่สะดวก เข้าถึงง่ายและรวดเร็วที่สุดในปัจจุบัน ทำให้เป็นยุคที่คนส่วนใหญ่มักนึกถึงการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก

เมื่ออินเทอร์เน็ตได้ช่วยให้บุคคลเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว และรอบคอบเพียงแค่ขยับปลายนิ้ว ทำให้อินเทอร์เน็ตกลายมาเป็นเครื่องมือที่อำนวยความสะดวกแก่บุคคลในเพศและวัยต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี มีการใช้งานที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็น การสืบค้นข้อมูล ธุรกิจ การติดต่อสื่อสาร การแลกเปลี่ยนข้อมูล ทั้งยังสามารถรวมกลุ่มผู้ที่สนใจในเรื่องเฉพาะได้ตามความต้องการ Daneback และ Plantin (2008) กล่าวว่า การใช้อินเทอร์เน็ตอาจเกิดการปรึกษาภายในเครือข่ายออนไลน์ (online counseling) หรืออาจเกิดกลุ่มสนับสนุนภายในเครือข่ายออนไลน์ (online support group) โดยผู้ที่ให้ข้อมูลอาจจะเป็นผู้เชี่ยวชาญ ให้คำแนะนำ การโฆษณาจากนักแสดง องค์กรเอกชน หรือกลุ่มเพื่อนก็ได้ กลุ่มพ่อแม่ที่กำลังจะมีบุตร หรือต้องเลี้ยงดูเด็กเล็กก็อาจใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อวัตถุประสงค์นี้เช่นกัน

หากมองในมุมมองของกลุ่มพ่อแม่ที่กำลังจะมีบุตร หรือต้องเลี้ยงดูเด็กเล็ก คนกลุ่มนี้มักจะต้องพบเจอหรือประสบกับปัญหาในการปรับตัว และปัญหาในด้านต่าง ๆ Mortensen Torsheim, Melkevik และ Thuen (2012) ได้กล่าวถึงปัญหาที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการปรับตัวของผู้เลี้ยงดูที่ยังไม่ลงตัว ส่งผลให้ความพึงพอใจในชีวิตสมรส (marital satisfaction) ลดลง ไม่ว่าจะในกรณีที่มีบุตรคนแรก หรือมีบุตรมาแล้วก็ตาม แต่ในกรณีที่มีบุตรคนแรก Mortensen และคณะพบว่า การมีบุตรคนแรกยิ่งจะทำให้ความพึงพอใจในชีวิตสมรสลดลง

พ่อและแม่มือใหม่บางส่วนจึงใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อช่วยในการสนับสนุนการเลี้ยงดูบุตรที่ยังเล็ก เช่น หากการสนับสนุนทางสังคมจากแม่คนอื่น ๆ หาข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพและพัฒนาการของบุตร เพื่อการซื้อขายสินค้าที่เกี่ยวข้องกับบุตร (Bernhardt & Felter, 2004) และใช้อินเทอร์เน็ตในการเข้าร่วมบทสนทนาออนไลน์ (Konheim-Kalkstein, Whyte & Stellmack, 2015) ด้วยเหตุนี้กลุ่มนิสิตผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการใช้อินเทอร์เน็ตและการสนับสนุนทางสังคมของพ่อแม่มือใหม่

ในปัจจุบันมีงานวิจัยที่ศึกษาประเด็นเรื่องการใช้อินเทอร์เน็ตและการสนับสนุนทางสังคมของพ่อแม่มือใหม่อยู่บ้าง เช่น งานวิจัยของ Bartholomew, Schoppe-Sullivan, Glassman, Kamp Dush และ Sullivan (2012) ที่มีกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มแม่จำนวน 154 คน และกลุ่มพ่อจำนวน 150 คน ให้ทำแบบสอบถามถึงความถี่ในการเล่นเฟซบุ๊ก และทำแบบสอบถามในการปรับตัวสู่การเป็นพ่อแม่ พบว่าการ

บุคคล (self-concept) โดยการเปรียบเทียบตนเองกับบุคคลอื่น ซึ่งการเปรียบเทียบทางสังคมเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาอัตลักษณ์บุคคล พัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหา การจัดการอารมณ์ การเห็นคุณค่าในตนเอง (self-esteem) และการมีสุขภาพจิตที่ดี อย่างไรก็ตามการเปรียบเทียบทางสังคม (social comparison) ไม่สามารถพัฒนาอัตลักษณ์ส่วนบุคคลได้หากปราศจากกระบวนการแลกเปลี่ยนทางสังคม (social exchange)

2. ทฤษฎีการแลกเปลี่ยนทางสังคม (social exchange theory) ทฤษฎีการแลกเปลี่ยนทางสังคมมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสนับสนุนทางสังคม ทฤษฎีการแลกเปลี่ยนทางสังคมอธิบายพฤติกรรมของมนุษย์ว่าเป็นการแลกเปลี่ยนการกระทำที่จะได้รับผลตอบแทน เช่น หากมีใครมาให้ความช่วยเหลือ บุคคลที่ได้รับความช่วยเหลือจะรู้สึกดีกับผู้ที่ให้ความช่วยเหลือและมีแนวโน้มจะมีปฏิสัมพันธ์ในทางบวกกับบุคคลนั้น และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจะส่งผลให้บุคคลรู้สึกความพึงพอใจในชีวิต (Stevens, 1992) รวมถึงการให้การสนับสนุนทางสังคมต่อไปเช่นเดียวกัน ดังนั้นการแลกเปลี่ยนทางสังคมและการให้และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจึงแสดงถึงระดับความสามารถในการเข้าสังคม (social competence)

3. ทฤษฎีความสามารถในการเข้าสังคม (social competence) ความสามารถในการเข้าสังคมนั้นสำคัญต่อการสร้างและคงความสัมพันธ์ หากบุคคลขาดความสามารถในการเข้าสังคมอาจเกิดความเหงาทางสังคม ซึ่งจะนำไปสู่การมีสุขภาพกายและจิตที่ไม่ดี

เมื่อบุคคลอยู่ร่วมกันย่อมเกิดการมีปฏิสัมพันธ์ และการสังเกตบุคคลอื่นในสังคม ซึ่งเป็นตัวส่งผ่านให้เกิดการเปรียบเทียบทางสังคม (social comparison) และการแลกเปลี่ยนทางสังคม (social exchange) ต่อมาจึงเกิดการเรียนรู้ทักษะความสามารถและผลตอบแทนของพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งมีทั้งผลตอบแทนทางลบ เช่น การลงโทษและการถูกปฏิเสธจากกลุ่มหรือสังคม และผลตอบแทนทางบวก เช่น การได้รางวัลที่เป็นสิ่งของหรือรางวัลที่เป็นการชมเชย การยอมรับ การสนับสนุนทางสังคมนั้นถือได้ว่าเป็นผลตอบแทนทางบวก และเมื่อบุคคลเกิดได้เรียนรู้ถึงผลตอบแทนจากการกระทำนั้นจะนำไปสู่การพัฒนาความสามารถในการเข้าสังคม (social competence) ทำให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ และได้รับการสนับสนุนทางสังคม

ดังนั้นทั้ง 3 ทฤษฎีนี้จึงนำมาซึ่งการเกิดแรงสนับสนุนทั้ง 4 ด้านเช่นเดียวกับงานวิจัยของ House (อ้างถึงใน Leahy, 2005) ที่ได้แบ่ง การสนับสนุนทางสังคมเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. การสนับสนุนทางด้านอารมณ์ (emotional support) เช่น การได้รับการยอมรับ ได้รู้ดีว่ามีคนเข้าใจ เห็นอกเห็นใจและห่วงใยในสิ่งที่ตนกำลังเผชิญ งานวิจัยของ Uchida, Kitayama, Mesquita, Reyes และ Morling (2008) ได้สรุปผลเอาไว้ว่า การได้รับการสนับสนุนทางด้านอารมณ์ ทำให้มีสุขภาพ (well-being) มีการเห็นคุณค่าในตนเอง (self-esteem) ที่ดีและให้ผลทางด้านบวก การได้รับการสนับสนุนทางด้านอารมณ์นั้นมีความสัมพันธ์ทางบวกกับกลุ่มคนเอเชียที่เป็นชาวญี่ปุ่น และชาวฟิลิปปินส์ มากกว่ากลุ่มคนเชื้อชาติยุโรปอเมริกัน

2. การสนับสนุนด้านทรัพยากร (instrumental support) เช่น การได้รับการช่วยเหลือในด้านทุน

ทรัพย์สิน แรงงาน หรืออาจเป็นเวลา เป็นต้น งานวิจัยของ วารุณี เกตุอินทร์ อัจฉราวดี ศรียะศักดิ์ และ กฤษณา หงษ์ทอง (2559) พบว่า การได้รับความช่วยเหลือจากครอบครัว เช่น การช่วยเหลือเลี้ยงดู หรือการซักเสื้อผ้าเด็ก เป็นการช่วยแบ่งเบาภาระและทำให้ผู้เลี้ยงดูได้พักผ่อน ลดความเครียดและความหงุดหงิดจากการเลี้ยงดู ซึ่งผู้เลี้ยงดูก็รับรู้ว่าการช่วยเหลือนี้เป็นผลดีทั้งต่อตนเองและบุตร

3. การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร (informational support) เช่น การได้รับคำแนะนำ การตักเตือน หรือให้คำปรึกษา ที่นำมาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อนำไปใช้ในด้านต่าง ๆ

4. การสนับสนุนด้านการประเมิน (appraisal support) เช่น การได้รับข้อมูลป้อนกลับ เพื่อนำไปสู่การประเมินของตนกับบุคคลอื่นในสังคม อันจะนำมาสู่การรับรู้ข้อดี และข้อเสีย นั้น ๆ

การสนับสนุนทางสังคมด้านต่าง ๆ นั้นก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเลี้ยงดูบุตรของแม่ เช่น ครอบครัวที่มีฐานะยากจน หากการได้รับการสนับสนุนทางด้านอารมณ์และการช่วยเหลือด้านการเลี้ยงดู (practical support) จากญาติและเพื่อนนั้นจะช่วยเสริมพฤติกรรมของแม่ โดยลดอาการซึมเศร้าและพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างแม่และบุตร (McLoyd, 1990, 1998) และในอีกงานวิจัยหนึ่งของ Keating-Lefler, Hudson, Campbell-Grossman, Fleck และ Westfall (2004) ที่กล่าวถึงกลุ่มแม่เลี้ยงเดี่ยวที่มีรายได้น้อยว่าเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงที่จะมีปัญหาทางสุขภาพจิต จึงทำการสนทนาแบบกลุ่ม (focus group discussion) มีกิจกรรมในกลุ่มสนทนาโดยมีผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำด้านข้อมูล และมีการแสดงความคิดเห็นของตนเอง ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ซึ่งเป็นหนึ่งในหนทางที่ทำให้บุคคลนั้นได้รับการสนับสนุนด้านการประเมิน จึงเป็นหนึ่งรูปแบบการสนับสนุนทางสังคมที่จะช่วยเพิ่มสุขภาพจิตที่ดีให้กับแม่เลี้ยงเดี่ยวที่มีรายได้น้อย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตร

ในงานวิจัยของต่างประเทศนั้นได้พูดถึงการใช้อินเทอร์เน็ตกับการเลี้ยงดูบุตร McDaniel และคณะ (2012) โดยได้เชื่อมโยงการสังคมออนไลน์เข้ากับทฤษฎี Ecological ของ Bronfenbrenner ที่แบ่งเครือข่ายทางสังคมเป็น 4 เครือข่าย ได้แก่ microsystem, mesosystem, exosystem และ macrosystem โดยเครือข่ายทางสังคมมีความเกี่ยวข้องอย่างมากกับสังคมออนไลน์ คือ microsystem (ความสัมพันธ์และการมีปฏิสัมพันธ์กับแม่ คู่สมรสและบุตรโดยตรง) และ mesosystem (ความสัมพันธ์ของแม่และสังคมออนไลน์) จากที่กล่าวมานั้น แม่สามารถมีปฏิสัมพันธ์กับคู่สมรสและบุตร (microsystem) ได้ดีขึ้น หากมีการปฏิสัมพันธ์และได้รับการสนับสนุนจากบุคคลอื่น ๆ ในสังคมออนไลน์ (mesosystem) ตัวอย่างเช่นการที่แม่ถ่ายทอดประสบการณ์ของตนสู่สังคมออนไลน์และได้รับข้อมูลป้อนกลับ (feedback) จากผู้เลี้ยงดูคนอื่น ๆ และแม่อาจเริ่มเรียนรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ จากผู้เลี้ยงดูคนอื่น ๆ เช่นกัน ซึ่งการป้อนกลับเช่นนี้อาจช่วยเพิ่มการรับรู้ถึงการสนับสนุนทางสังคม (social support) และลดความเครียดของแม่

จากงานวิจัยของ McDaniel และคณะ (2012) ที่ศึกษาในแม่่มือใหม่อายุเฉลี่ย 27 ปี จำนวน 157

คนที่เข้าใช้อินเทอร์เน็ตที่บ้านของตน โดยศึกษาเกี่ยวกับการใช้สังคมออนไลน์ที่อาจมีผลกับการรับรู้ถึงความสัมพันธ์และการสนับสนุนทางสังคมผ่านการทำแบบสอบถามออนไลน์ พบว่า การมีปฏิสัมพันธ์กับญาติและเพื่อน ๆ ผ่านสังคมออนไลน์ส่งผลเช่นเดียวกับการมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับคนในสังคม ในด้านของการรับรู้ถึงความสัมพันธ์และการสนับสนุนทางสังคม อีกทั้งการสนับสนุนทางสังคมระหว่างช่วงเปลี่ยนผ่านสู่การเป็นพ่อแม่มีอิทธิพลทางบวกกับความเป็นอยู่ที่ดีและสุขภาพจิต

ยังมีงานวิจัยอีกจำนวนไม่น้อยที่ได้กล่าวถึงผลของการได้รับการสนับสนุนทางสังคมโดยการใช้อินเทอร์เน็ต ดังงานวิจัยของ Bernhardt และ Felter (2004) ที่ได้ศึกษาเหตุผลของแม่ในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูบุตร โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นแม่จำนวน 20 คน ช่วงอายุ 22 - 42 ปี มาสัมภาษณ์แบบ Focus group ด้วยคำถามต่าง ๆ ที่ครอบคลุมถึงการใช้อินเทอร์เน็ต การค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพและการรับรู้ความไว้วางใจในแหล่งข้อมูลสุขภาพ แล้วนำผลจากการสัมภาษณ์มาตีความ พบว่า แม่มีวัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตต่างกัน ได้แก่ เพื่อหาการสนับสนุนทางสังคมจากแม่คนอื่น ๆ ที่เล่นอินเทอร์เน็ต เพื่อค้นหาข้อมูลและการวินิจฉัยเมื่อบุตรของตนต้องเผชิญกับความเจ็บป่วย และเพื่อหาคำแนะนำในด้านพัฒนาการของบุตร เหตุผลถัดไปคือ เพื่อขอความคิดเห็นจากแม่คนอื่น ๆ เพื่อยืนยันความเชื่อหรือความรู้ของตนในการเลี้ยงบุตร และเพื่อแบ่งปันเหตุการณ์หรือเรื่องราวในการเลี้ยงดูบุตร เพื่อให้ได้ความรู้ที่ร่วมกันจากกลุ่มคนที่เป็นแม่เหมือนกัน นอกจากนี้ยังใช้เพื่อค้นหาแหล่งสินค้า และเพื่อการซื้อขายผลิตภัณฑ์ที่ใช้สำหรับการเลี้ยงดูบุตรอีกด้วย

นอกจากนี้ Madge และ O'Connor (2006) ได้ศึกษาบทบาทของอินเทอร์เน็ตในการใช้ชีวิตของกลุ่มแม่่มือใหม่โดยผู้จัดทำเว็บไซต์ babyworld ซึ่งเป็นเว็บไซต์รวมข้อมูลเกี่ยวกับแม่และเด็กได้ช่วยเหลือในการเข้าถึงกับกลุ่มผู้เข้าใช้งานเว็บไซต์ babyworld เพื่อเก็บข้อมูลสัมภาษณ์จากกลุ่มแม่ผู้ใช้งาน โดยผลการศึกษาสรุปได้ว่า อินเทอร์เน็ตเข้ามาเป็นบทบาทหลักที่ให้การสนับสนุนทางสังคมที่ช่วยเพิ่มความสามารถของผู้หญิงในการรับมือกับประสบการณ์ใหม่ที่พบ ซึ่งสำคัญต่อการเปลี่ยนผ่านสู่การเป็นแม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงหลายอย่าง และอินเทอร์เน็ตยังให้แหล่งข้อมูลที่หลากหลายแก่แม่่มือใหม่ ทำให้แม่่มือใหม่รู้สึกมั่นใจมากขึ้นและช่วยทำให้ความวิตกกังวลที่มีจากการเป็นแม่่มือใหม่นั้นลดลง

มีงานวิจัยจำนวนหนึ่งที่ได้ศึกษาอิทธิพลของเครือข่ายสังคมออนไลน์แต่ไม่ได้ศึกษาเฉพาะกับกลุ่มพ่อแม่่มือใหม่ เช่น งานวิจัยของ Colvin, Chenoweth, Bold และ Harding (2004) ที่การแสดงถึงอิทธิพลทางลบของอินเทอร์เน็ตในกลุ่มผู้ดูแลผู้สูงอายุ ผ่านการทำแบบสอบถามออนไลน์ ข้อเสียของการสนับสนุนทางสังคมที่ได้รับจากอินเทอร์เน็ตเมื่อเทียบกับการสนับสนุนทางสังคมทางตรง คือ ข้อจำกัดในการสื่อสารออนไลน์ เพราะขาดการรับรู้ทางกายภาพ เช่น สีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง ไม่รู้สึกผูกพันและไม่สามารถรับการสนับสนุนที่ชัดเจนอย่างการให้ความช่วยเหลือทางกายภาพได้ นอกจากนี้การสนับสนุนจากอินเทอร์เน็ตนั้น มีสถานะนิรนาม การตอบโต้ไม่ต่อเนื่องและบางกลุ่มในอินเทอร์เน็ตนั้นเลือกที่จะมีปฏิสัมพันธ์เฉพาะภายในกลุ่มที่ตนอยู่ทำให้ผู้ที่อยู่ภายนอกกลุ่มหรือสมาชิกใหม่เข้าถึงได้ยาก

มีงานวิจัยไทยที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้การสนับสนุนทางสังคมเพื่อช่วยพ่อแม่ในการเลี้ยงดูเด็กเล็ก ได้แก่ งานวิจัยของ สมพร ศรีสวัสดิ์ (2552) ที่ได้ทดลองส่งเสริมบทบาทการสนับสนุนทางสังคมของยายโดยการสาธิตและฝึกทักษะของยายายเพื่อการช่วยเหลือแม่หลังคลอดในการเลี้ยงบุตรด้วยนมแม่ของแม่ครรภ์แรก โดยใช้ทฤษฎีการสนับสนุนทางสังคมของ House พบว่าแม่ในกลุ่มที่ได้รับการส่งเสริมบทบาทรับรู้การสนับสนุนทางสังคมของยายาย และร้อยละ 72 มีความพึงพอใจมากที่ได้รับการช่วยเหลือจากยายาย

อีกงานวิจัยหนึ่งที่พูดถึงกลุ่มพ่อแม่ที่ใช้เฟซบุ๊กในกลุ่มตัวอย่างชาวอเมริกาแถบมิสซิสซิปปี ที่อายุมากกว่า 18 ปี และกำลังจะเป็นพ่อแม่จำนวน 182 คู่ ทำแบบวัดการใช้เฟซบุ๊ก และแบบวัดการปรับตัวสู่การเป็นพ่อแม่หลังจากการคลอด 9 เดือน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มแม่ที่มีการใช้งานเฟซบุ๊กติดต่อกับสมาชิกครอบครัวหรือญาติได้รายงานว่ารู้สึกพึงพอใจกับบทบาทในการเลี้ยงดูบุตร เช่นเดียวกับกลุ่มแม่ที่เพื่อนมาแสดงความเห็นหรือกดถูกใจรูปบุตร ทำให้รู้สึกพึงพอใจในการเลี้ยงดูบุตรมากขึ้น ทว่าแม่ที่เข้าใช้งานเฟซบุ๊กและจัดการข้อมูลในบัญชีเฟซบุ๊กบ่อยครั้ง เช่น การโพสต์ หรือการอัปโหลดในเฟซบุ๊กจะรู้สึกถึงความเครียดในการเลี้ยงดูบุตรที่เพิ่มขึ้น (Bartholomew et. al., 2012)

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของ Konheim-Kalkstein และคณะ (2015) กล่าวว่า ผู้หญิงตั้งครรภ์ที่กำลังจะต้องเข้ารับการรักษาตัวในการคลอดบุตร จะใช้อินเทอร์เน็ตผ่านการใช้อีบอร์ดสนทนาออนไลน์ (online discussion board) เพื่อรับการสนับสนุนทางสังคมด้านแหล่งข้อมูล (informational support) และด้านอารมณ์ (emotional support)

โดยสรุปแล้ว มีงานวิจัยหลายฉบับที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของการได้รับการสนับสนุนทางสังคมกับการปรับตัวสู่บทบาทของการเป็นพ่อแม่ ซึ่งก็ทำให้เห็นว่าการได้รับการสนับสนุนทางสังคมนั้นเกิดประโยชน์มากมายซึ่งจะช่วยลดความเครียดของแม่ (McDaniel et al, 2012) สามารถให้เข้าถึงสินค้า และข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อแม่มากขึ้น รวมถึงการได้รับการสนับสนุนทางอารมณ์จากแม่คนอื่น ๆ (Bernhardt & Felter, 2004) เพิ่มความสามารถที่จะรับมือกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นระหว่างที่ตนเปลี่ยนผ่านสู่การเป็นแม่ (Madge & O'Connor, 2006) และอื่น ๆ อีกมากมายดังที่ได้กล่าวไปข้างต้น ยังมีอีกหลายงานวิจัยที่เกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคม แต่ไม่ได้ศึกษาถึงปัจจัยของการใช้อินเทอร์เน็ต หลาย ๆ งานวิจัยกล่าวถึงความสัมพันธ์ของการใช้อินเทอร์เน็ตในกลุ่มแม่กับการปรับตัว แต่ก็ยังไม่สามารถอธิบายได้ถึงการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการปรับตัวในบทบาทของพ่อแม่ที่เป็นคนไทย เช่น เว็บไซต์ที่ต่างประเทศใช้เป็นสื่อในการสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลหรือความรู้สึกของแม่นั้นต่างจากแม่คนไทย ซึ่งต้องมีการปรับให้เหมาะสมกับบริบทของคนไทยมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่ได้กล่าวถึงผลลบของการใช้อินเทอร์เน็ตของกลุ่มพ่อแม่ เช่น การเล่นเฟซบุ๊กที่มากเกินไปจะทำให้เกิดความเครียดได้ (Bartholomew et. al., 2012) ประเด็นเหล่านี้ยังไม่ชัดเจนและยังต้องศึกษาเพิ่มเติม ดังนั้นกลุ่มนิสิตผู้วิจัยจึงศึกษาการสนับสนุนทางสังคม การใช้อินเทอร์เน็ต การปรับตัวสู่บทบาทการเป็นพ่อแม่ในบริบทของสังคมไทย เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อกลุ่ม

คนที่กำลังปรับตัวสู่การบทบาทของการเป็นพ่อแม่ในสังคมไทย

ความพึงพอใจในชีวิตสมรส (Marital Satisfaction) และความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดู (Parental Satisfaction)

Rhyme (1981) ได้ให้คำนิยามของความพึงพอใจในชีวิตสมรส (Marital Satisfaction) เอาไว้ว่าเป็นความพึงพอใจในการใช้ชีวิตคู่ ซึ่งมีภาพรวมครอบคลุมในด้านความสอดคล้องหรือความแตกต่างในคู่สมรส การแสดงบทบาทของการเป็นสามีภรรยา การสื่อสารในครอบครัว และการรับรู้ภาพลักษณ์ของตน

ในแง่ของทฤษฎีพลวัตของเป้าหมายต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรส (The dynamic goal theory of marital satisfaction) จะนิยามความพึงพอใจในชีวิตสมรสว่าเป็นการประเมินหลักของบุคคลเกี่ยวกับคุณภาพของการแต่งงาน ซึ่งเชื่อว่าเป้าหมายของการแต่งงานนั้นมี 3 แบบ ได้แก่ เป้าหมายความงอกงามในบุคคล (personal growth goals) เป้าหมายที่มีประโยชน์ (instrumental goals) และ เป้าหมายมิตรภาพ (companionship goals) โดยเป้าหมายเหล่านี้จะเปลี่ยนแปลงไปตามช่วงวัยผู้ใหญ่ ทั้งนี้ ความสำคัญของเป้าหมายการแต่งงานยังอยู่ภายใต้ผลของปัจจัยอื่น ๆ อาทิ การเปลี่ยนแปลงของชีวิตและค่านิยมทางวัฒนธรรม เป้าหมายการแต่งงานนั้นจะมีผลกับรูปแบบการมีปฏิสัมพันธ์จนถึงการร่วมมือเพื่อให้บรรลุความพึงพอใจในชีวิตสมรส (Li & Fung, 2011)

ส่วนความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดู (parental satisfaction) ในที่นี้มีความหมายทั้งในแง่ของความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างผู้เลี้ยงดูกับบุตร ความพึงพอใจตนเองในฐานะผู้ปกครอง และพฤติกรรมของบุตรด้วย (James, Schumm, Kennedy, Grigsby, Shectman & Nichols, 1985)

งานวิจัยของ Marini (1980) พบว่าจำนวนบุตรไม่มีผลกับความพึงพอใจในชีวิตสมรส (marital satisfaction) แต่ความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดู (parental satisfaction) จะลดลงหากมีบุตรมาก นอกจากนี้การตั้งครรภ์ก่อนแต่งงานมักมีผลทางลบต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรสและความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดูของผู้หญิง แต่ไม่มีผลกับผู้ชาย สาเหตุการตั้งครรภ์ก่อนแต่งงานนั้นมีผลกับผู้หญิง เนื่องจากผู้หญิงมีความต้องการที่จะแต่งงาน ทว่าการตั้งครรภ์ก่อนแต่งงานเกิดขึ้น ทำให้การตัดสินใจแต่งงานนั้นเป็นไปอย่างไม่สมครใจเท่าไรนัก ทำให้ระดับความพึงพอใจบทบาทการเป็นแม่และการแต่งงานลดน้อยลง

ทั้งนี้จากการศึกษาสืบค้นงานวิจัยกลุ่มนิสิตผู้วิจัยไม่พบงานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ของการสนับสนุนทางสังคมกับความพึงพอใจในชีวิตสมรสและการเลี้ยงดูบุตร จึงต้องการศึกษาความสัมพันธ์ดังกล่าวในงานวิจัยครั้งนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการสนับสนุนทางสังคม และการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในชีวิตสมรส และความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดูของครอบครัวที่มีบุตรคนแรกอายุ 0 - 2 ปี

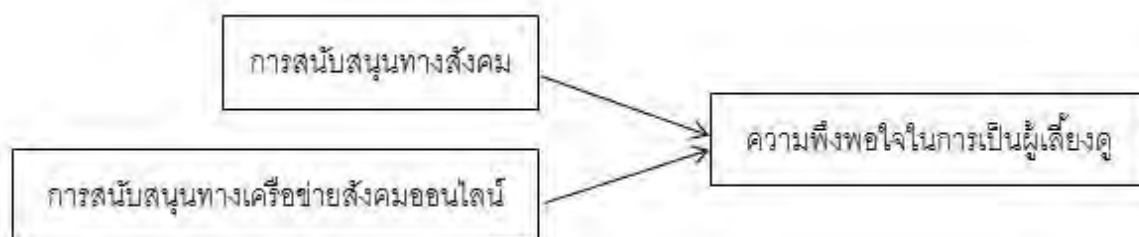
สมมติฐานงานวิจัย

1. การได้รับการสนับสนุนทางสังคมและผ่านทางเครือข่ายสังคมออนไลน์จะสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรสของครอบครัวที่มีบุตรคนแรกอายุ 0 - 2 ปี

ภาพที่ 1. ภาพแสดงสมมติฐานที่ 1 เส้นทางอิทธิพลความพึงพอใจในชีวิตสมรส จากการสนับสนุนทางสังคม และการสนับสนุนทางเครือข่ายสังคมออนไลน์

2. การได้รับการสนับสนุนทางสังคมและผ่านทางเครือข่ายสังคมออนไลน์จะสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดูของครอบครัวที่มีบุตรคนแรกอายุ 0 - 2 ปี

ภาพที่ 2. ภาพแสดงสมมติฐานที่ 2 เส้นทางอิทธิพลความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดู จากการสนับสนุนทางสังคม และการสนับสนุนทางเครือข่ายสังคมออนไลน์

ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย คือ พ่อแม่ชาวไทยอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป ที่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ต อ่านและตอบคำถามภาษาไทยได้ จำนวน 2,441 คน แบ่งเป็น (1) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทดสอบพัฒนาเครื่องมือ (pilot test) จำนวน 58 คน (2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน จำนวน 2,383 คน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. การสนับสนุนทางสังคม (social support) หมายถึง การได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลรอบกาย ในด้านอารมณ์ สิ่งของ ปัจจัย ข้อมูลข่าวสาร หรือการประเมิน
2. ความพึงพอใจในชีวิตสมรส (marital satisfaction) หมายถึง การที่บุคคลประเมินคู่ครอง ความสัมพันธ์ของบุคคลกับคู่ครองในชีวิตสมรส และภาพรวมของชีวิตสมรส
3. ความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดู (parental satisfaction) หมายถึง การที่บุคคลประเมินพฤติกรรมของบุตร การปฏิบัติตนในฐานะผู้ปกครอง และความสัมพันธ์ที่มีระหว่างบุคคลกับบุตร

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้เรียนรู้ผลของการสนับสนุนทางสังคมและเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่สัมพันธ์ต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรสและความพึงพอใจของครอบครัวที่มีบุตรคนแรกอายุ 0 - 2 ปี
2. ได้ข้อมูลเชิงสำรวจของพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อช่วยสนับสนุนการเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวที่มีบุตรคนแรกอายุ 0 - 2 ปี

บทที่ 2

วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้เข้าร่วมการวิจัย

เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้คือกลุ่มของพ่อแม่เมื่อใหม่ กลุ่มนิสิตผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบความสะดวก (convenience sampling) โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เข้าร่วม ดังนี้

1. เป็นพ่อหรือแม่ที่มีบุตรคนแรกอายุระหว่าง 0 - 2 ปี
2. อายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป
3. มีบุตรเพียงคนเดียว

มีผู้เข้าร่วมการวิจัยที่ตอบแบบสอบถามมีทั้งสิ้น 2,383 คน เป็นเพศชาย 237 คน (คิดเป็นร้อยละ 9.9) และเพศหญิง 2,146 คน (คิดเป็นร้อยละ 90.1) หลังจากผู้วิจัยได้คัดกรองผู้เข้าร่วมการวิจัยตามเกณฑ์ข้างต้นแล้วเหลือผู้เข้าร่วมการวิจัยที่สามารถนำผลไปใช้ได้จริง 1,815 คน เป็นเพศชาย 174 คน (ร้อยละ 9.6) และเพศหญิง 1,641 คน (ร้อยละ 90.4) อายุของผู้เข้าร่วมการวิจัยอยู่ในช่วง 18 – 47 ปี มีอายุเฉลี่ย 30.83 ปี แบ่งเป็นช่วงอายุ 18 – 25 ปี 293 คน (ร้อยละ 16.1) ช่วงอายุ 26 – 33 ปี 918 คน (ร้อยละ 50.5) ช่วงอายุ 34 – 41 ปี 565 คน (ร้อยละ 31.1) ช่วงอายุ 42 – 47 ปี 34 คน (ร้อยละ 2) และผู้ไม่ระบุอายุ 5 คน (ร้อยละ 0.3)

ผู้เข้าร่วมการวิจัยส่วนใหญ่อยู่ร่วมกับกับคู่สมรสหรือผู้ปกครองของบุตร จำนวน 1,696 คน (ร้อยละ 93.4) รองลงมา คือ แยกกันอยู่ จำนวน 76 คน (ร้อยละ 4.2) โสด จำนวน 30 คน (ร้อยละ 1.7) และหย่าร้าง จำนวน 13 คน (ร้อยละ 0.7) ตามลำดับ อาชีพของผู้เข้าร่วมการวิจัยส่วนใหญ่ คือ พ่อบ้าน - แม่บ้าน จำนวน 533 คน (ร้อยละ 29.4) รองลงมา คือ ทำงานกับองค์กรเอกชน จำนวน 512 คน (ร้อยละ 28.2) ทำงานเป็นข้าราชการ – รัฐวิสาหกิจ จำนวน 387 คน (ร้อยละ 21.3) ทำธุรกิจส่วนตัวจำนวน 280 คน (ร้อยละ 15.4) รับจ้างทั่วไปจำนวน 84 คน (ร้อยละ 4.6) กำลังศึกษาจำนวน 17 คน (ร้อยละ 0.9) และไม่แจ้งอาชีพจำนวน 2 คน (ร้อยละ 0.1) ตามลำดับ ระดับรายได้ส่วนใหญ่ของผู้เข้าร่วมการวิจัยอยู่ในช่วง 20,001 – 40,000 บาท ต่อเดือน จำนวน 567 คน (ร้อยละ 31.2) รองลงมา คือ 0 - 20,000 บาทต่อเดือน จำนวน 398 คน (ร้อยละ 21.9) 40,001 – 60,000 บาทต่อเดือน จำนวน 338 คน (ร้อยละ 18.6) 100,000 บาทขึ้นไปต่อเดือน จำนวน 228 คน (ร้อยละ 12.6) 60,001 - 80,000 บาท จำนวน 181 คน (ร้อยละ 10) และมีรายได้ 80,001 - 100,000 บาท จำนวน 103 คน (ร้อยละ 5.7) ตามลำดับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามทางอินเทอร์เน็ตด้วยเว็บ Google form หรือ doc.google.com โดยให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยตอบแบบรายงานตนเอง (self-report) ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ อายุของบุตรคนแรก จำนวนบุตร สถานภาพ อาชีพ และรายได้ครอบครัวต่อเดือน

2. มาตรการวัดการได้รับการสนับสนุนทางสังคม (social support scale)

2.1 กลุ่มนิสิตผู้วิจัยได้นำมาตรการวัดการได้รับการสนับสนุนทางสังคมเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตร ของ ลักษณะ แพทยานันท์ (2542) ซึ่งพัฒนามาจากมาตรวัดของ House (1981) จำนวนข้อกระทงทั้งหมด 24 ข้อ โดยแบ่งเป็นการรับรู้การสนับสนุน 4 ด้าน ประกอบด้วย (1) การรับรู้การสนับสนุนด้านวัตถุประสงค์ของ จำนวน 6 ข้อ เช่น “จากประสบการณ์การเลี้ยงลูกที่ผ่านมา มีคนให้หรือให้ยืมสิ่งของในการเลี้ยงดูลูกกับฉัน” (2) การรับรู้การสนับสนุนด้านการประเมิน จำนวน 6 ข้อ เช่น “จากประสบการณ์การเลี้ยงดูลูก มีคนบอกฉันถึงข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการเลี้ยงดูลูก” (3) ข้อคำถามด้านการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมด้าน ข้อมูลข่าวสารจำนวน 6 ข้อ เช่น “จากประสบการณ์การเลี้ยงดูลูก มีคนให้คำแนะนำและข้อมูลที่จำเป็นต่อการเลี้ยงดูลูก” และข้อคำถามด้านสุดท้ายคือ (4) การรับรู้การสนับสนุนด้านอารมณ์จำนวน 6 ข้อ เช่น “จากประสบการณ์การเลี้ยงดูลูก มีคนให้กำลังใจฉันในการต่อสู้อุปสรรคต่าง ๆ” โดยกลุ่มนิสิตผู้วิจัยได้ปรับแก้ เนื้อความในข้อกระทงที่ใช้ให้มีความเป็นกันเอง ซึ่งอาจช่วยให้สามารถเข้าถึงผู้ตอบแบบสอบถามได้ง่ายขึ้น เช่น เปลี่ยนจากคำว่า “บุตร” เป็นคำว่า “ลูก” และมีการเพิ่มคำเน้นย้ำในคำถามมากขึ้น เพื่อเป็นการเน้นย้ำ ให้ผู้ทำแบบสอบถามยังคงเข้าใจตรงประเด็นในคำถาม เช่น “จากประสบการณ์การเลี้ยงดูลูก...” เพื่อให้ ผู้ทำแบบสอบถามนึกถึงการเลี้ยงบุตรที่ผ่านมา แบบวัดนี้มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) ให้กลุ่มตัวอย่างประเมินตัวเองโดยให้คะแนนจาก 1 (น้อยที่สุด) ไปจนถึง 5 (มากที่สุด) แบบวัดที่ ลักษณะ แพทยานันท์ (2542) ได้พัฒนาขึ้นนี้มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ครอนบาคแอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ .868

2.2 กลุ่มนิสิตผู้วิจัยได้นำมาตรนี้ไปทำการวิจัยนำร่องกับกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มของพ่อและแม่ มือใหม่ จำนวน 58 คน ที่มีบุตรคนแรกอายุ 0 – 5 ปี แบ่งเป็นกลุ่มแม่จำนวน 44 คน และเป็นกลุ่มพ่อ จำนวน 9 คน และนำข้อมูลหลังจากทำแบบสอบถามมาคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อ กระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ในมาตรวัด (Corrected Item – Total Correlation: CITC) โดย ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งชุดของแต่ละข้อกระทงอยู่ระหว่าง .536 ถึง .858 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ครอนบาคแอลฟาเท่ากับ .956

2.3 หลังจากนั้นได้มีการปรับแก้ข้อคำถามจากเดิมเพื่อให้เห็นบริบทของการเป็นพ่อแม่ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น “ฉันได้รับความช่วยเหลือด้านวัตถุประสงค์ของใช้ต่าง ๆ ที่จำเป็น” ปรับเปลี่ยนเป็น “จากประสบการณ์การเลี้ยงดูลูกที่ผ่านมา มีคนช่วยเหลือเรื่องของใช้ต่าง ๆ ที่จำเป็นในการเลี้ยงดูลูกให้กับฉัน” จาก “ฉันได้รับคำชมในเรื่องที่ทำได้ดี” ปรับเปลี่ยนเป็น “มีคนชมฉัน เวลาที่ฉันเลี้ยงลูกได้ดี”

2.4 หลังจากแก้ข้อคำถามแล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง สามารถคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ในมาตรวัด (Corrected Item – Total

Correlation: CITC) โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งชุดของแต่ ละข้อกระทงอยู่ระหว่าง .290 ถึง .729 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ครอนบาคแอลฟาเท่ากับ .930

2.4.1 กลุ่มนิสิตผู้วิจัยได้คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับ คะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ในองค์ประกอบที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านวัตถุสิ่งของ (Corrected Item – Total Correlation: CITC) โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนน รวมทั้งองค์ประกอบของแต่ละข้อกระทงอยู่ระหว่าง .409 ถึง .615 และค่าสัมประสิทธิ์ครอนบาคแอลฟา เท่ากับ .783

2.4.2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ใน องค์ประกอบที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้าน *การประเมิน* (Corrected Item – Total Correlation: CITC) โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งองค์ประกอบของแต่ละ ข้อกระทงอยู่ระหว่าง .390 ถึง .651 และค่าสัมประสิทธิ์ครอนบาคแอลฟาเท่ากับ .810

2.4.3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ใน องค์ประกอบที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้าน *ข้อมูลข่าวสาร* (Corrected Item – Total Correlation: CITC) โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งองค์ประกอบของแต่ละ ข้อกระทงอยู่ระหว่าง .589 ถึง .787 และค่าสัมประสิทธิ์ครอนบาคแอลฟาเท่ากับ .878

2.4.4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ใน องค์ประกอบที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้าน *อารมณ์* (Corrected Item – Total Correlation: CITC) โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งองค์ประกอบของแต่ละ ข้อกระทงอยู่ระหว่าง .722 ถึง .832 และค่าสัมประสิทธิ์ครอนบาคแอลฟาเท่ากับ .926

3. มาตรการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตร (Internet use scale for parenting)

3.1 กลุ่มนิสิตได้พัฒนามาตรการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรมาจากแนวทางงานวิจัยของ Bernhardt และ Felter (2004) เนื่องจากมีวัตถุประสงค์ที่ทำงานวิจัยคล้ายคลึงกับกลุ่มนิสิตผู้วิจัย คือ กล่าวถึงการเหตุผลในใช้อินเทอร์เน็ตกับการเลี้ยงดูบุตร แต่เนื่องจากงานวิจัยของ Bernhardt และ Felter ใช้วิธีการหาข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบ Focus group ซึ่งเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยจะวิเคราะห์ ผลด้วยการตีความผลจากการสัมภาษณ์ ซึ่งอาจจะทำให้เกิดความลำเอียง (bias) ในผลคำตอบที่ได้ออกมา ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการพัฒนามาตรวัดนี้ให้เป็นมาตรวัดเชิงปริมาณ เพื่อให้สามารถประเมินค่าความเที่ยง และความตรงที่สามารถนำไปใช้ได้ และนอกจากนี้กลุ่มนิสิตผู้วิจัยยังพัฒนามาตรการใช้อินเทอร์เน็ต โดยอ้างอิงจากงานวิจัยที่มีเนื้อความเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตกับการเลี้ยงดูบุตร ได้แก่งานวิจัยของ Bouche และ Migeot (2008) ที่ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของผู้ปกครองที่ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อหาข้อมูล สุขภาพเบื้องต้นของบุตรที่ยังเด็กที่เมื่อหากการเจ็บป่วยต้องใช้ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญที่เขียนลงอินเทอร์เน็ต งานวิจัยของ Konheim Kalkstein, Whyte, Miron Shatz และ Stellmack (2015) ได้แยกพฤติกรรมและ

จุดมุ่งหมายในการใช้อินเทอร์เน็ตในกลุ่มแม่ออกเป็นหัวข้อต่าง ๆ กลุ่มนิสิตผู้วิจัยได้นำพฤติกรรมแต่ละหัวข้อนั้นมาเป็นหลักในการพัฒนาข้อกระทง

จากการรวบรวมแนวคิดจากงานวิจัยที่กล่าวมา กลุ่มนิสิตผู้วิจัยได้พัฒนาข้อกระทงที่เกี่ยวข้องกับการใช้อินเทอร์เน็ตของกลุ่มพ่อแม่ขึ้น มีทั้งหมด 9 ข้อ แบ่งเป็น 4 องค์ประกอบ คือ (1) การรับรู้การสนับสนุนทางอินเทอร์เน็ตด้านวัตถุสิ่งของ จำนวน 2 ข้อ เช่น “ฉันใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อ เปรียบเทียบราคาสินค้าที่ใช้ในการเลี้ยงดูบุตร” (2) การรับรู้การสนับสนุนทางอินเทอร์เน็ตด้านการประเมิน จำนวน 1 ข้อ คือ “ฉันได้รับความสนใจซักถามถึงปัญหาต่าง ๆ และสารทุกข์สุขดิบจากอินเทอร์เน็ต” (3) การรับรู้การสนับสนุนทางอินเทอร์เน็ตด้านข้อมูลข่าวสาร จำนวน 2 ข้อ เช่น “ฉันใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อ สอบถามเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตร” และ (4) การรับรู้การสนับสนุนทางอินเทอร์เน็ตด้านอารมณ์ จำนวน 4 ข้อ เช่น “ฉันใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อ โพสต์รูปบุตร” แบบวัดนี้มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) ให้กลุ่มตัวอย่างประเมินตัวเองโดยให้คะแนนจาก 1 (น้อยที่สุด) ไปจนถึง 5 (มากที่สุด) จากนั้นจึงนำมาตรวจวัดนี้ไปทำการวิจัยนำร่อง เพื่อนำไปวิเคราะห์หาค่าทางสถิติเพื่อพัฒนามาตรวัดต่อไป

3.2 กลุ่มนิสิตผู้วิจัยได้นำมาตรวัดนี้ไปทำการวิจัยนำร่องกับกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มพ่อและแม่เมื่อใหม่จำนวน 58 คน ที่มีบุตรคนแรกอายุ 0 – 5 ปี แบ่งเป็นกลุ่มแม่จำนวน 44 คน และเป็นกลุ่มพ่อจำนวน 9 คน และนำข้อมูลหลังจากทำแบบสอบถามมาคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ในมาตรวัด (Corrected Item – Total Correlation: CITC) โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งชุดของแต่ละข้อกระทงอยู่ระหว่าง .296 ถึง .727 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ครอนบาคแอลฟาเท่ากับ .850

3.3 หลังจากนั้นได้มีการปรับแก้ข้อความจากเดิมเพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น ฉันได้รับความสนใจซักถามถึงปัญหาต่าง ๆ และสารทุกข์สุขดิบจากอินเทอร์เน็ต ปรับเปลี่ยนเป็น “ฉันได้รับความสนใจซักถามถึงปัญหาต่าง ๆ และสารทุกข์สุขดิบในการเลี้ยงดูลูกจากอินเทอร์เน็ต” จาก “ฉันใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อเล่าเรื่องราวการเลี้ยงดูบุตรเกี่ยวกับการเลี้ยงบุตรที่ตนสนใจ” ปรับเปลี่ยนเป็น “ฉันใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับการเลี้ยงดูลูกในประเด็นที่ฉันสนใจ”

3.4 หลังจากแก้ข้อความแล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง สามารถคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ในมาตรวัด (Corrected Item – Total Correlation: CITC) โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งชุดของแต่ละข้อกระทงอยู่ระหว่าง .466 ถึง .730 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ครอนบาคแอลฟาเท่ากับ .867

3.4.1 กลุ่มนิสิตผู้วิจัยได้คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ในองค์ประกอบการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรด้านอารมณ์ (Corrected Item – Total Correlation: CITC) โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งองค์ประกอบของแต่ละข้อกระทงอยู่ระหว่าง .632 ถึง .765 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ครอนบาคแอลฟา

เท่ากับ .855

3.4.2 กลุ่มนิสิตผู้วิจัยได้คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ในองค์ประกอบการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรด้านอารมณ์ (Corrected Item – Total Correlation: CITC) โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งองค์ประกอบของแต่ละข้อกระทงอยู่ที่ .540 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับ

3.4.3 กลุ่มนิสิตผู้วิจัยได้คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ในองค์ประกอบการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรด้านข้อมูลข่าวสาร (Corrected Item – Total Correlation: CITC) โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งองค์ประกอบของแต่ละข้อกระทงอยู่ที่ .722 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับการรายงานค่า Corrected Item – Total Correlation (CITC)

4. มาตรการวัดความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดู (Kansas parental satisfaction scale)

4.1 กลุ่มนิสิตผู้วิจัยได้แปลมาตรการวัดความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดู (Kansas parental satisfaction scale) ที่พัฒนาโดย James, Schumm, Kennedy, Grigsby, Shectman และ Nichols (1985) เพื่อให้เหมาะสำหรับการใช้ในบริบทของสังคมไทย โดยมีคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิได้แก่ อาจารย์ ดร. นิปัทม์ พิชญโยธิน และอาจารย์ ดร.พนิตา เสือวรรณศรี เป็นผู้ตรวจสอบความตรงของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งแบบวัดมีจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ 1. ระดับความพึงพอใจในพฤติกรรมของบุตร 2. ระดับความพึงพอใจในตนเองในฐานะผู้ปกครอง 3. ระดับความพึงพอใจในความสัมพันธ์กับบุตร โดยแบบวัดนี้เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) ให้กลุ่มตัวอย่างประเมินตัวเองโดยให้คะแนนจาก 1 (มีความไม่พึงพอใจอย่างมากที่สุด) ไปจนถึง 7 (มีความพึงพอใจอย่างมากที่สุด) เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความพึงพอใจในการเลี้ยงบุตรทั้งด้านพฤติกรรมที่บุตรแสดงออก ระดับความสัมพันธ์ระหว่างตนกับบุตร และความพึงพอใจต่อตนเองในฐานะเป็นผู้ปกครอง และแบบวัดมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ Cronbach's Alpha Coefficient) กลุ่มพ่อเท่ากับ .85 และของกลุ่มแม่เท่ากับ .78 เฉลี่ยรวมแล้วได้เท่ากับ .84 (James, Schumm, Kennedy, Grigsby, Shectman & Nichols, 1985)

4.2 กลุ่มนิสิตผู้วิจัยได้นำมาตรนี้ไปทำการวิจัยนำร่องกับกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มของพ่อและแม่มือใหม่ จำนวน 58 คน ที่มีบุตรคนแรกอายุ 0 – 5 ปี แบ่งเป็นกลุ่มแม่จำนวน 44 คน และเป็นกลุ่มพ่อจำนวน 9 คน และนำข้อมูลหลังจากทำแบบสอบถามมาคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ในมาตรวัด (Corrected Item – Total Correlation: CITC) โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งชุดของแต่ละข้อกระทงอยู่ระหว่าง .665 ถึง .807 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ Cronbach's Alpha เท่ากับ .863

4.3 หลังจากนั้น ได้มีการปรับแก้ข้อคำถามจากเดิมเพื่อให้ชัดเจนและเข้าถึงได้ง่ายยิ่งขึ้น เช่น

“ระดับความพึงพอใจในพฤติกรรมของบุตร” ปรับเปลี่ยนเป็น “ระดับความพึงพอใจในพฤติกรรมของลูก” จาก “ระดับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างท่านกับบุตร” ปรับเปลี่ยนเป็น “ระดับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างคุณกับลูก” 4.4 หลังจากแก้ไขข้อคำถามแล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง สามารถคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ในมาตรวัด (Corrected Item – Total Correlation: CITC) โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งชุดของแต่ละข้อกระทงอยู่ระหว่าง .552 ถึง .667 และค่าสัมประสิทธิ์ครอนบาคแอลฟาเท่ากับ .776

5. มาตรวัดความพึงพอใจในชีวิตสมรส (Kansas marital satisfaction scale)

5.1 กลุ่มนิสิตผู้วิจัยได้แปลมาตรวัด มาตรวัดความพึงพอใจในชีวิตสมรส (Kansas marital satisfaction scale) โดย Schumm, Paff-Bergen, Hatch, Obiorah, Copeland, Meens และ Bugaighis (1986) เพื่อให้เหมาะสำหรับการใช้ในบริบทของสังคมไทย โดยมีคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิได้แก่ อาจารย์ ดร. นิพัทธ์ พิชญไยธิน และอาจารย์ ดร.พนิดา เสือวรรณศรี เป็นผู้ตรวจสอบความตรงของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งแบบวัดมีจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ 1. ระดับความพึงพอใจในชีวิตสมรส 2. ระดับความพึงพอใจในคู่สมรส และ 3. ระดับความพึงพอใจในความสัมพันธ์กับคู่สมรส โดยแบบวัดนี้เป็นแบบให้คะแนน (rating scale) ให้กลุ่มตัวอย่างประเมินตัวเองโดยให้คะแนนจาก 1 (มีความไม่พึงพอใจอย่างมากที่สุด) ไปจนถึง 7 (มีความพึงพอใจอย่างมากที่สุด) เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความพึงพอใจในชีวิตสมรสทั้งด้านชีวิตการสมรส ความสัมพันธ์กับคู่ครอง และความสัมพันธ์ระหว่างตนและคู่ครอง กลุ่มนิสิตผู้วิจัยได้แปลมาตรวัดทั้งนี้ในแบบวัดที่ Schumm และคณะได้พัฒนาขึ้นนั้นมีค่าสัมประสิทธิ์ครอนบาคแอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ .93

5.2 กลุ่มนิสิตผู้วิจัยได้นำมาตรวัดนี้ไปทำการวิจัยนำร่องกับกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มของพ่อและแม่มือใหม่ จำนวน 58 คน ที่มีบุตรคนแรกอายุ 0 – 5 ปี แบ่งเป็นกลุ่มแม่จำนวน 44 คน และเป็นกลุ่มพ่อจำนวน 9 คน และนำข้อมูลหลังจากทำแบบสอบถามมาคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ในมาตรวัด (Corrected Item – Total Correlation: CITC) โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งชุดของแต่ละข้อกระทงอยู่ระหว่าง .849 ถึง .911 และค่าสัมประสิทธิ์ครอนบาคแอลฟาเท่ากับ .941

5.3 หลังจากนั้น ได้มีการปรับแก้ไขข้อคำถามจากเดิมเพื่อให้ชัดเจนและเข้าถึงได้ง่ายยิ่งขึ้น เช่น “ระดับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างท่านกับคู่ครอง” ปรับเปลี่ยนเป็น “ระดับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างคุณกับคู่ครอง”

5.4 หลังจากแก้ไขข้อคำถามแล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง สามารถคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ในมาตรวัด (Corrected Item – Total Correlation: CITC) โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งชุดของแต่ละ

ละชื่อกระทงอยู่ระหว่าง .932 ถึง .951 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อันดับของนาคแอลฟาเท่ากับ .972

การเก็บรวบรวมข้อมูล

กลุ่มนิสิตผู้วิจัยใช้การทำแบบสอบถามทางอินเทอร์เน็ตด้วยเว็บ Google form หรือ doc.google.com เพื่อความสะดวกในการเก็บกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มพ่อแม่ที่ใช้แหล่งอินเทอร์เน็ต เช่น เขียนบล็อก กลุ่มเฟซบุ๊ก หรือห้องเว็บไซต์พันทิป และจะมีการอธิบายวัตถุประสงค์ของงานวิจัยผ่านหน้าแรกของการทำแบบสอบถาม ซึ่งผู้เข้าร่วมการวิจัยสามารถทำแบบสอบถามได้ตามความสมัครใจและสามารถออกจากการทำกรวิจัยได้ทุกเมื่อโดยไม่มีผลกระทบใด ๆ โดยข้อมูลทุกอย่างของผู้เข้าร่วมการวิจัยจะถูกเก็บเป็นความลับ และการเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมการวิจัยนี้ไม่ส่งผลกระทบใด ๆ ต่อชีวิตประจำวันของผู้เข้าร่วมการวิจัย โดยจะแบ่งการเก็บข้อมูลออกเป็น 2 ครั้ง

ครั้งที่ 1 คือ การเก็บข้อมูลนำร่องเพื่อนำมาทดสอบพัฒนาเครื่องมือ เป็นกลุ่มพ่อแม่มีอายุน้อยใหม่ จำนวน 58 คน ที่มีบุตรคนแรกอายุ 0 – 5 ปี

ครั้งที่ 2 คือ การเก็บข้อมูลจริงเพื่อนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ทางสถิติ โดยกลุ่มผู้วิจัยได้ทำแบบสอบถามกับกลุ่มพ่อแม่มีอายุน้อยใหม่ จำนวน 2,383 คน ที่มีบุตรคนแรกอายุ 0 - 2 ปี โดยเมื่อตัดข้อมูลที่ไม่ว่างตามเกณฑ์แล้ว เหลือกลุ่มพ่อแม่มีอายุน้อยใหม่ จำนวน 1,815 คน

บทที่ 3

ผลการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการสนับสนุนทางสังคมและเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่สัมพันธ์ต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรสและความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดูที่มีบุตรคนแรกอายุ 0 - 2 ปี โดยมีตัวแปรในงานวิจัยดังนี้

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม การใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตร รวมถึงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ อายุของบุตรคนแรก จำนวนบุตร สถานภาพ อาชีพ และรายได้ครอบครัวต่อเดือน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจในชีวิตสมรส และความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดู

ตอนที่ 1 ข้อมูลการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตร

ผู้วิจัยสอบถามผู้เข้าร่วมการวิจัยถึงการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเลี้ยงดูบุตร และประเด็นที่ผู้เข้าร่วมวิจัยให้ความสนใจในแต่ละเครือข่ายสังคมนั้น โดยเครือข่ายสังคมอินเทอร์เน็ตที่สอบถาม ได้แก่ เฟซบุ๊ก (Facebook) อินสตาแกรม (Instagram) ไลน์ (Line) การเขียนบล็อก (Bloggging) เว็บไซต์พันทิป (Pantip) และเครือข่ายสังคมอื่น

เฟซบุ๊ก (Facebook)

เฟซบุ๊กเป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่สามารถแบ่งปันเรื่องราวหรือรูปภาพในประเด็นต่าง ๆ กับผู้อื่นในเครือข่ายได้ ปัจจุบันเป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่นิยมอย่างมาก การวิจัยครั้งนี้กลุ่มผู้เข้าร่วมวิจัยส่วนใหญ่ใช้เฟซบุ๊กเพื่อการเลี้ยงดูบุตรเช่นกันและใช้มากที่สุดถึงร้อยละ 91.1 โดยประเภทของเพจหรือกลุ่มที่ผู้เข้าร่วมวิจัยติดตามหรือเป็นสมาชิกเพื่อการเลี้ยงดูบุตร พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพจหรือกลุ่ม เลี้ยงลูก (ร้อยละ 88.8) รองลงมาคือ เพจหรือกลุ่ม นมแม่ (ร้อยละ 83) (ภาคผนวก จ)

อินสตาแกรม (Instagram)

อินสตาแกรมเป็นแอปพลิเคชันหนึ่งในโทรศัพท์มือถือที่ผู้ใช้จะแบ่งปันรูปภาพหรือวิดีโอระยะเวลาสั้น ๆ กับผู้ใช้คนอื่น การวิจัยครั้งนี้กลุ่มผู้เข้าร่วมวิจัยใช้อินสตาแกรมร้อยละ 24.7 โดยประเด็นที่ผู้เข้าร่วมวิจัยติดตามบนอินสตาแกรมเพื่อการเลี้ยงดูบุตร ส่วนใหญ่ คือ ลูกดารา (ร้อยละ 80.4) รองลงมาคือ ช็องชวยซอง (ร้อยละ 58.6) (ภาคผนวก จ)

ไลน์ (Line)

ไลน์เป็นแอปพลิเคชันหนึ่งในโทรศัพท์มือถือ ผู้ใช้สามารถติดต่อเฉพาะบุคคลหรือเป็นกลุ่ม โดยสามารถแบ่งปันรูปภาพ วิดีโอหรือลิงก์ (link) เว็บไซต์ต่าง ๆ ได้ การวิจัยครั้งนี้สอบถามกลุ่มผู้เข้าร่วมวิจัยถึง

กลุ่มไลน์ที่ตนเป็นสมาชิกเพื่อการเลี้ยงดูบุตร พบว่า ผู้เข้าร่วมวิจัยส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มครอบครัวและญาติ (ร้อยละ 70.6) รองลงมาคือ กลุ่มซื้อขายของเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตร (ร้อยละ 42.1) (ภาคผนวก จ)

การเขียนบล็อก (Blogging)

การเขียนบล็อกเป็นการเล่าเรื่องต่าง ๆ โดยประเด็นเนื้อหา การออกแบบและจัดวางขึ้นกับผู้เขียน การวิจัยครั้งนี้ผู้เข้าร่วมวิจัยที่เขียนบล็อกเพื่อการเลี้ยงดูบุตรคิดเป็นร้อยละ 9.5 และเนื้อหาของบล็อกนั้น ส่วนใหญ่เป็นการแบ่งปันประสบการณ์การเลี้ยงดูบุตร (ร้อยละ 68.6) รองลงมาคือ การแบ่งปันเทคนิควิธีในการเลี้ยงดูบุตร (ร้อยละ 65.1) (ภาคผนวก จ)

เว็บไซต์พันทิป (Pantip)

เว็บไซต์พันทิป <https://pantip.com/> มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้คนร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในหลากหลายประเด็น รวมถึงประเด็นแม่และเด็กด้วย ซึ่งผู้เข้าร่วมวิจัยครั้งนี้ใช้เว็บไซต์พันทิปรองลงมา จากเฟซบุ๊ก คิดเป็นร้อยละ 55.4 เมื่อสอบถามประเด็นที่สนใจเพื่อการเลี้ยงดูบุตร ผู้เข้าร่วมวิจัยส่วนใหญ่สนใจเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก (ร้อยละ 85.8) รองลงมาคือ นมแม่ (ร้อยละ 61.3) และสุขภาพเด็ก (ร้อยละ 61.3) (ภาคผนวก จ)

เครือข่ายสังคมอื่น ๆ

ช่วงท้ายของแบบสอบถามผู้วิจัยว่าใช้เครือข่ายสังคมอื่น ๆ นอกเหนือจากเครือข่ายสังคมที่กล่าวไป ก่อนหน้าเพื่อการเลี้ยงดูบุตรหรือไม่ และขอให้ผู้เข้าร่วมวิจัยระบุเครือข่ายสังคมอื่น ๆ นั้น ซึ่งผู้เข้าร่วมวิจัยส่วนใหญ่ใช้เครือข่ายสังคมอื่น ๆ แต่ไม่ระบุเครือข่ายสังคมนั้น (ร้อยละ 76.06) ส่วนเครือข่ายสังคมที่ผู้เข้าร่วมวิจัยระบุ คือ กูเกิ้ล (Google) (ร้อยละ 11.87) ยูทูบ (Youtube) (ร้อยละ 4.43) แอปพลิเคชันใน โทรศัพท์มือถือ (ร้อยละ 3.22) เป็นต้น (ภาคผนวก จ)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

เมื่อวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบว่าตัวแปรส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กัน โดยมีค่าต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ขนาดความสัมพันธ์อยู่ในช่วงระหว่าง .05 ถึง .67 ($p < .01$) โดยตัวแปรที่กลุ่มนิสิตผู้วิจัยเน้นศึกษา คือ ความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมและเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่สัมพันธ์ต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรสและความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดู พบว่าคู่ที่มีขนาดความสัมพันธ์สูงที่สุดสำหรับความพึงพอใจในชีวิตสมรส คือ ตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์กับความพึงพอใจในชีวิตสมรส ในทิศทางบวก ($r = .38, p = .05$) และตัวแปรคู่ที่มีขนาดความสัมพันธ์น้อยที่สุดสำหรับตัวแปรความพึงพอใจในชีวิตสมรส คือ ตัวแปรการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรด้านข้อมูลข่าวสารกับความพึงพอใจในชีวิตสมรสในทิศทางบวก ($r = .05, p = .05$) ส่วนตัวแปรความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดูพบว่าคู่ที่มีขนาดความสัมพันธ์สูงที่สุด คือ ตัวแปรการสนับสนุนทางสังคม

ด้านอารมณ์กับความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดูในทิศทางบวก ($r = .33, p = .05$) และตัวแปรคู่ที่มีขนาดความสัมพันธ์น้อยที่สุดสำหรับตัวแปรความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดู คือ ตัวแปรการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรด้านทรัพยากรกับความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดูในทิศทางบวก ($r = .12, p = .05$) (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1

ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งหมดที่ใช้ในงานวิจัย

	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	X8	Y1	Y2
X1	-									
X2	.49**	-								
X3	.43**	.28**	-							
X4	.63**	.46**	.50**	-						
X5	.15**	.17**	.12**	.16**	-					
X6	.29**	.25**	.13**	.31**	.44**	-				
X7	.21**	.25**	.09**	.25**	.47**	.67**	-			
X8	.20**	.19**	.10**	.24**	.45**	.68**	.67**	-		
Y1	.06**	.05*	.06*	.09**	.15**	.24**	.22**	.38**	-	
Y2	.21**	.16**	.12**	.16**	.16**	.30**	.22**	.33**	.31**	-
<i>M</i>	3.5947	3.5827	3.8192	3.8792	4.0774	3.4380	4.1309	3.7373	5.4512	6.1192
<i>SD</i>	0.87611	0.81516	0.83141	0.89732	1.05600	1.31625	1.00650	1.06363	1.53562	0.80748

หมายเหตุ * $p < .05$, ** $p < .01$

โดย X1 = การใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรด้านอารมณ์

X2 = การใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรด้านข้อมูลข่าวสาร

X3 = การใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรด้านทรัพยากร

X4 = การใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรด้านการประเมิน

X5 = การสนับสนุนทางสังคมด้านทรัพยากร

X6 = การสนับสนุนทางสังคมด้านการประเมิน

X7 = การสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสาร

X8 = การสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์

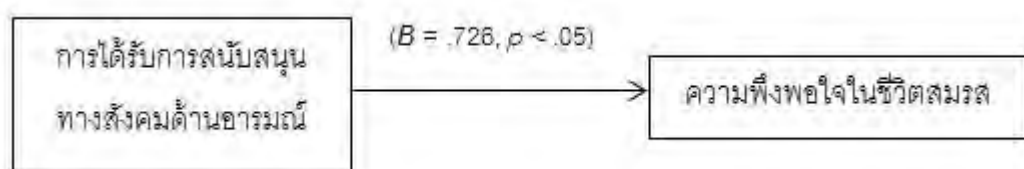
Y1 = ความพึงพอใจในชีวิตสมรส

Y2 = ความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดู

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ

สมมติฐานที่ 1 คือ การได้รับการสนับสนุนทางสังคมและผ่านทางเครือข่ายสังคมออนไลน์จะสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรสของครอบครัวที่มีบุตรคนแรกอายุ 0 – 2 ปี

เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 1 ที่กล่าวว่าการได้รับการสนับสนุนทางสังคมและผ่านทางเครือข่ายสังคมออนไลน์จะสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรส กลุ่มนิสิตผู้วิจัยได้วิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณระหว่างตัวแปรต้น คือ การได้รับการสนับสนุนทางสังคมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ การได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสาร การได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านทรัพยากร และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านการประเมิน ร่วมกับตัวแปรต้นด้านการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรด้านอารมณ์ การใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรด้านข้อมูลข่าวสาร การใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรด้านทรัพยากร และการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรด้านการประเมินกับตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจในชีวิตสมรส พบว่า การได้รับการสนับสนุนทางสังคมและการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตร สามารถอธิบายความแปรปรวนของคะแนนความพึงพอใจในชีวิตสมรสได้ร้อยละ 14.60 ($r^2 = .146$) และเมื่อปรับค่าความคลาดเคลื่อนจะสามารถอธิบายความแปรปรวนของคะแนนความพึงพอใจในชีวิตสมรสได้ร้อยละ 14.20 ($Adjusted\ r^2 = .142$)

ภาพที่ 3. ภาพแสดงเส้นทางอิทธิพลความพึงพอใจในชีวิตสมรสจากการได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์

การสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตสมรสได้ในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ การเพิ่มขึ้นของคะแนนการได้รับการสนับสนุนทางอารมณ์ 1 หน่วยจะทำให้ความพึงพอใจในชีวิตสมรสเพิ่มขึ้น 0.726 หน่วย ส่วนการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านทรัพยากร และด้านการประเมิน การใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรทั้ง 4 ด้านไม่สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตสมรสได้ (ตาราง 2.1)

ตารางที่ 2.1

ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณของการสนับสนุนทางสังคมและการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรที่มีต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรส

	B	SE(B)	β	t	ค่า p
ค่าคงที่	3.088	0.227		13.618	0
X1	-0.006	0.430	-0.004	-0.128	.898
X2	-0.026	0.040	-0.017	-0.664	.507
X3	0.042	0.037	0.029	1.132	.258
X4	-0.006	0.036	-0.005	-0.168	.867
X5	-0.021	0.045	-0.012	-0.476	.634
X6	-0.027	0.062	-0.014	-0.439	.661
X7	-0.079	0.061	-0.043	-1.304	.193
X8	0.726	0.056	0.424*	12.978	<.001

$r = .38$ $r^2 = .146$ *Adjusted* $r^2 = .142$

S.E = 1.422

หมายเหตุ: * $p < .05$

โดย X1 = การใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรด้านอารมณ์

X2 = การใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรด้านข้อมูลข่าวสาร

X3 = การใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรด้านทรัพยากร

X4 = การใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรด้านการประเมิน

X5 = การสนับสนุนทางสังคมด้านทรัพยากร

X6 = การสนับสนุนทางสังคมด้านการประเมิน

X7 = การสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสาร

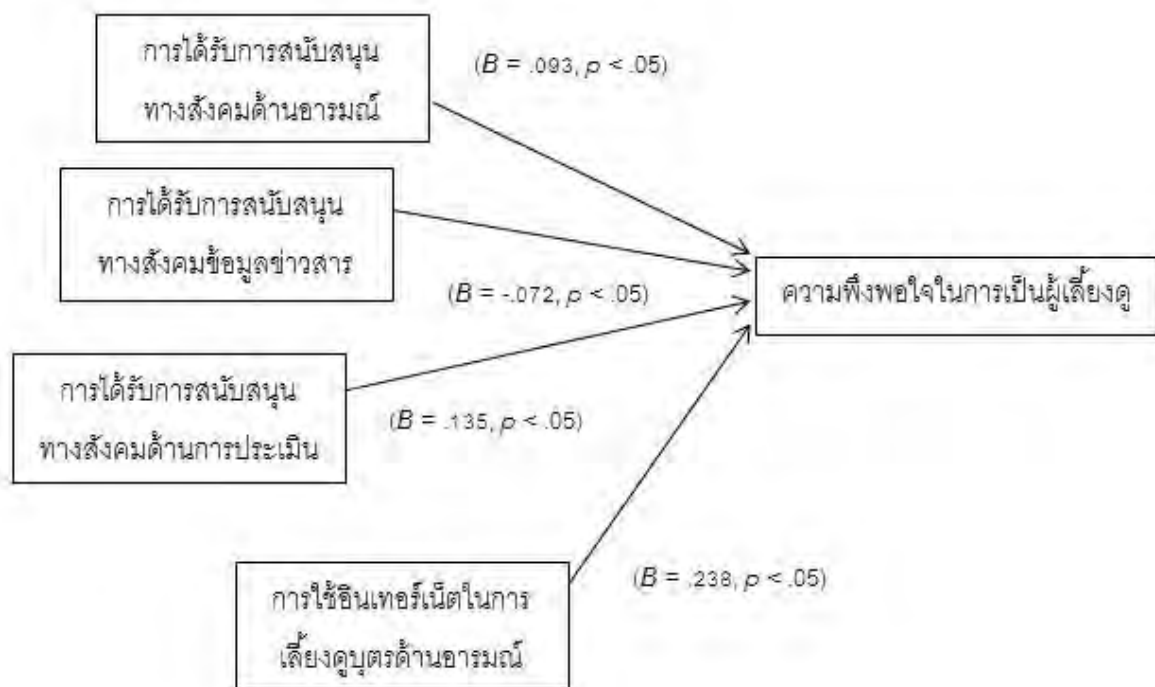
X8 = การสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์

Y1 = ความพึงพอใจในชีวิตสมรส

Y2 = ความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดู

สมมติฐานที่ 2 คือ การได้รับการสนับสนุนทางสังคมและผ่านทางเครือข่ายสังคมออนไลน์จะสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดูของครอบครัวที่มีบุตรคนแรกอายุ 0 – 2 ปี

เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 2 ที่กล่าวว่า การได้รับการสนับสนุนทางสังคมและผ่านทางเครือข่ายสังคมออนไลน์จะสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดู กลุ่มนิสิตผู้วิจัยได้วิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณระหว่างตัวแปรต้น คือ การได้รับการสนับสนุนทางสังคมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ การได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสาร การได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านทรัพยากร และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านการประเมิน ร่วมกับตัวแปรต้นด้านการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรด้านอารมณ์ การใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรด้านข้อมูลข่าวสาร การใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรด้านทรัพยากร และการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรด้านการประเมิน กับตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดู พบว่า การได้รับการสนับสนุนทางสังคมและการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตร สามารถอธิบายความแปรปรวนของคะแนนความพึงพอใจในชีวิตสมรสได้ร้อยละ 14.10 ($r^2 = .141$) และเมื่อปรับค่าความคลาดเคลื่อนจะสามารถอธิบายความแปรปรวนของคะแนนความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดูได้ร้อยละ 13.80 ($Adjusted\ r^2 = .138$)

ภาพที่ 4. ภาพแสดงเส้นทางอิทธิพลความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดู จากการได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ การได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสาร การได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านการประเมิน และการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรด้านอารมณ์

การใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรด้านอารมณ์สามารถทำนายความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดู

ได้ ในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ การเพิ่มขึ้นของคะแนนการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรด้านอารมณ์ 1 หน่วยจะทำให้ความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดูเพิ่มขึ้น 0.093 หน่วย การได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านการประเมินสามารถทำนายความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดูได้ ในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ การเพิ่มขึ้นของคะแนนการได้รับการสนับสนุนทางสังคม 1 หน่วยจะทำให้ความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดูเพิ่มขึ้น 0.135 หน่วย การได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสารสามารถทำนายความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดูได้ ในทิศทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ การเพิ่มขึ้นของคะแนนการได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสาร 1 หน่วยจะทำให้ความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดูลดลง 0.072 หน่วย และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์สามารถทำนายความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดูได้ ในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ การเพิ่มขึ้นของคะแนนการได้รับการสนับสนุนทางสังคม 1 หน่วยจะทำให้ความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดูเพิ่มขึ้น 0.238 หน่วย ส่วนการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านทรัพยากร และด้านการประเมิน รวมทั้งการได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านทรัพยากรไม่สามารถทำนายความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดูได้ (ตาราง 2.2)

ตารางที่ 2.2

ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณของการสนับสนุนทางสังคมและการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรที่มีต่อความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดู

	B	SE(B)	β	t	ค่า p
ค่าคงที่	4.472	0.120		37.405	0
X1	0.093	0.023	0.112*	4.086	<.001
X2	0.040	0.021	0.050	1.941	.052
X3	0.029	0.020	0.038	1.486	.137
X4	-0.030	0.019	-0.049	-1.578	.115
X5	-0.005	0.024	-0.005	-0.205	.838
X6	0.135	0.033	0.136*	4.115	<.001
X7	-0.072	0.032	-0.074*	-2.240	.025
X8	0.238	0.030	0.265*	8.071	<.001

$r = .38$ $r^2 = .141$ *Adjusted* $r^2 = .138$

S.E = 0.75

หมายเหตุ: * $p < .05$

โดย X1 = การใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรด้านอารมณ์

X2 = การใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรด้านข้อมูลข่าวสาร

X3 = การใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรด้านทรัพยากร

X4 = การใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรด้านการประเมิน

X5 = การสนับสนุนทางสังคมด้านทรัพยากร

X6 = การสนับสนุนทางสังคมด้านการประเมิน

X7 = การสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสาร

X8 = การสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์

Y1 = ความพึงพอใจในชีวิตสมรส

Y2 = ความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดู

บทที่ 4

อภิปรายผลงานวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ของการสนับสนุนทางสังคม และเครือข่ายสังคมออนไลน์กับความพึงพอใจในชีวิตสมรส และความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดูที่มีบุตรคนแรกอายุ 0 - 2 ปี” สามารถอภิปรายผลงานวิจัยได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 การได้รับการสนับสนุนทางสังคมและผ่านทางเครือข่ายสังคมออนไลน์จะสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรสของครอบครัวที่มีบุตรคนแรกอายุ 0 - 2 ปี

ผลงานวิจัยครั้งนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ 1 บางส่วน กล่าวคือ เมื่อทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ พบว่า การได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตสมรสได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ในทิศทางบวก กล่าวคือ เมื่อพ่อแม่มือใหม่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์จะทำให้มีความพึงพอใจในชีวิตสมรสเพิ่มขึ้น จากงานวิจัยของ Mortensen, Torsheim และ Thuen (2012) พบว่า การที่บุคคลมีบุตรนั้นจะทำให้มีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างพ่อและแม่ลดลง ไม่ว่าจะเป็นแม่มือใหม่หรือแม่ที่ผ่านการมีบุตรมาแล้ว แต่แม่มือใหม่จะมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ลดลงมากกว่า ซึ่งอาจเกิดจากการที่ทั้งคู่ต่างเป็นพ่อแม่มือใหม่จึงไม่คุ้นเคยว่าตนควรทำหน้าที่ในการเลี้ยงดูบุตรอย่างไร อาจทำให้คนใดคนหนึ่งมีส่วนร่วมที่ช่วยดูแลบุตรของตนเท่าที่ควร เกิดเป็นความเครียดอันจะนำมาสู่ความรู้สึกที่ไม่ดีและทำให้ความพึงพอใจในชีวิตสมรสนั้นลดลง ซึ่งสิ่งที่จะช่วยเยียวยาหรือสิ่งที่ช่วยพยุงให้ความรู้สึกส่วนนี้ดีขึ้น คือ การได้รับกำลังใจ การพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้สึกนึกคิด ได้รับความยอมรับกับคู่สมรส หรือบุคคลรอบ ๆ กาย จะช่วยบรรเทาความรู้สึกอันหนักหน่วงให้ลดลงได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Acitelli และ Antonucci (อ้างถึงใน Wright & Aquilino ,1998) ที่พบว่าการแลกเปลี่ยนการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์สำคัญมากต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรสและความสุขในชีวิต โดยภรรยาจะให้ความสำคัญการแลกเปลี่ยนนี้มากกว่าสามี

ในส่วนของตัวแปรต้นด้านการสนับสนุนทางสังคมอื่น ๆ ได้แก่ การได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านวัตถุสิ่งของ ด้านการประเมิน และด้านข้อมูลข่าวสาร รวมถึงการใช้อินเทอร์เน็ตทั้ง 4 ด้านนั้นไม่สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตสมรสได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเมื่อพ่อแม่มือใหม่มีความยากลำบากกำลังเผชิญกับความยุ่งยากในการเลี้ยงบุตรมีความพึงพอใจในชีวิตสมรสต่ำ การได้รับความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ จากผู้อื่นนั้นอาจไม่ใช่สิ่งที่จะช่วยพยุงความรู้สึกของคู่สมรสให้ดีขึ้นได้ไม่ว่าจะเป็น การได้รับวัตถุสิ่งของจากผู้อื่น การที่ถูกคนรู้จักประเมิน หรือการได้รับฟังข่าวสารเรื่องราวต่าง ๆ ก็ไม่อาจช่วยให้อะไรดีขึ้นได้ รวมถึงการได้รับความช่วยเหลือจากคนแปลกหน้าที่มาจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนั้นไม่จะเป็นการพูดคุย เล่าเรื่องราว การซื้อขายสินค้าออนไลน์ หรือถูกประเมินโดยคนแปลกหน้าก็ไม่ช่วยให้ความพึงพอใจในชีวิตสมรสดีขึ้นได้ นอกจากการได้รับกำลังใจจากคนรักและคนใกล้ตัวที่จะ

ทำให้เป็นพลังในการใช้ชีวิตและดูแลบุตรเป็นอย่างดีต่อไป

สมมติฐานที่ 2 การได้รับการสนับสนุนทางสังคมและผ่านทางเครือข่ายสังคมออนไลน์จะสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดูของครอบครัวที่มีบุตรคนแรกอายุ 0 - 2 ปี

ผลงานวิจัยครั้งนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ 2 บางส่วน กล่าวคือ เมื่อทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ พบว่า การได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ และการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรด้านอารมณ์สามารถทำนายความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดูได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทิศทางบวก กล่าวคือ การเพิ่มขึ้นของคะแนนการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ และการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรด้านอารมณ์ จะทำให้ความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดูเพิ่มขึ้น หากมองในมุมที่ว่า เมื่อพ่อหรือแม่เมื่อใหม่ได้โพสรูปภาพบุตรลงบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ หรือมีเพื่อนบ้านมาชมว่า “ลูกน่ารักจัง” ก็เปรียบเสมือนการได้รับกำลังใจให้รู้สึกเติมเต็มว่า “ฉันเลี้ยงบุตรได้ดี” สอดคล้องกับงานวิจัยของ Bartholomew และคณะ (2012) พบว่า เมื่อเพื่อน ๆ มาแสดงความคิดเห็นบนรูปภาพบุตรอยู่เสมอ พ่อแม่ที่เล่นเฟซบุ๊กจะพึงพอใจในการเลี้ยงดูบุตรมากขึ้นและช่วยลดความเครียดในการเลี้ยงดูบุตร หรืออีกกรณีหนึ่งอาจเป็นการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้สึก ไม่ว่าจะเป็นผู้ดูแลรอบกายที่เราคุ้นเคยหรือเป็นผู้ดูแลแปลกหน้าที่เราไม่รู้จักก็ตามก็ส่งผลให้ความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดูเพิ่มขึ้นเช่นกัน McLoyd (1990, 1998) กล่าวว่า ครอบครัวที่มีฐานะยากจน หากได้รับการสนับสนุนทางด้านอารมณ์และการช่วยเหลือด้านการเลี้ยงดู (practical support) จากญาติและเพื่อนนั้นจะช่วยเสริมพฤติกรรมของแม่ โดยลดอาการซึมเศร้าและพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างแม่และบุตรได้

จากการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ พบว่า การได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านการประเมินสามารถทำนายความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดูได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทิศทางบวก กล่าวคือ การเพิ่มขึ้นของคะแนนการได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านการประเมิน จะทำให้ความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดูเพิ่มขึ้น เพราะการประเมินนั้นเปรียบเสมือนกระจก ที่ทำให้เหล่าพ่อแม่เมื่อใหม่นั้นรู้ว่าวิธีการเลี้ยงดูของตนนั้นดีหรือไม่อย่างไร แน่ใจว่าถ้าหากถูกประเมินในทางลบก็จะทำให้เกิดความเครียด แต่สิ่งนั้นก็เหมือนแรงผลักดันให้พ่อแม่เมื่อใหม่พยายามทำสิ่งที่ดีที่สุดเพื่อบุตรน้อยของตนแล้วเมื่อไรก็ตามที่พวกเขาได้รับการประเมินในทางบวก เช่น การได้รับคำชมว่าบุตรของตนสดใส แข็งแรง หรือ การได้รับคำชมว่าเลี้ยงดูบุตรแบบที่ทำอยู่นั้นดีแล้ว ก็เหมือนเป็นการเติมเต็มความรู้สึกที่ว่า “ฉันเป็นพ่อ/แม่ที่ดี” สามารถเลี้ยงดูบุตรได้อย่างดีและถูกต้องแล้ว Keating-Lefler, Hudson, Campbell-Grossman, Fleck และ Westfall (2004) กล่าวถึงกลุ่มแม่เลี้ยงเดี่ยวที่มีรายได้น้อยและมีความเสี่ยงที่จะมีปัญหาทางสุขภาพจิตมาทำการสนทนาแบบกลุ่ม (focus group discussion) มีกิจกรรมให้ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ซึ่งเป็นหนึ่งในหนทางที่ทำให้บุคคลนั้นได้รับการสนับสนุนด้านการประเมินเป็นหนทางที่จะช่วยเพิ่มสุขภาพจิตที่ดีให้กับแม่เลี้ยงเดี่ยวที่มีรายได้น้อย

ในส่วนของการได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสารนั้น สามารถทำนายความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดูได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทิศทางลบ กล่าวคือ การเพิ่มขึ้นของคะแนนการได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสารจะทำให้ความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดูลดลง อย่างเช่น การที่พ่อแม่มีมือใหม่ได้รับข่าวสารจากคนใกล้ตัวว่าพ่อแม่บ้านนั้นเขาเลี้ยงแบบนั้นหรือทำแบบนี้แล้วจะทำให้ผลออกมาดีกว่า เลี้ยงบุตรได้ดีกว่า อาจทำให้เกิดความรู้สึกในแง่ลบ อันเกิดมาจากการเปรียบเทียบทางสังคม (social comparison) เมื่อพ่อแม่เห็นว่าบุตรของตนนั้นแสดงอาการบางอย่างมาก เพราะบุคคลขาดข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เครียด วิธีการตอบสนองของตนและความสามารถในการแก้ไขปัญหา จึงไม่สามารถเปรียบเทียบกับเหตุการณ์ใกล้เคียงหรือกลุ่มคนที่เหมาะสม เกิดเป็นการเปรียบเทียบที่คลาดเคลื่อน ทำให้บุคคลมีความเครียดที่เพิ่มขึ้น (Taylor, Buunk & Aspinwall, 1990) อาทิ ทหารร้องไห้กลางศึกบ่อย ๆ และใช้เวลา นานกว่าจะกล่อมให้หลับได้ หรือการที่แม่ไม่มีน้ำนมที่เพียงพอให้บุตรดื่มได้ ขณะที่ครอบครัวอื่นที่มีบุตรรุ่นราวคราวเดียวกันไม่มีปัญหาดังกล่าวพ่อแม่มีมือใหม่จึงเปรียบเทียบตนเองกับครอบครัวอื่น ถึงแม้ว่าอาจเป็นเพราะการขาดประสบการณ์ในการเลี้ยงดูบุตรของตนเองก็ตาม ก็ทำให้รู้สึกไม่ดีและตอกย้ำตนเองว่า “ฉันนั้นเป็นพ่อ/แม่ที่ไม่ดีพอ” “ฉันคงเป็นพ่อ/แม่ที่ดีไม่ได้เหมือนอย่างครอบครัวนั้น” ทำให้พ่อแม่กังวล มีความเครียดและขาดความมั่นใจในการดูแลบุตร ทำให้มุมมองที่มีต่อตนเองในฐานะผู้เลี้ยงดูลดลง ในอีกทางหนึ่ง Madge และ O'Conner (2006) กล่าวว่า แม่มีมือใหม่ที่มีความเครียดในการเลี้ยงดูสูงมีแนวโน้มที่จะใช้ความพยายามอย่างมาก เพื่อหาการสนับสนุนทางสังคม และข้อมูลข่าวสารจากเฟซบุ๊ก

ในส่วนของตัวแปรต้นด้านอื่น ๆ ได้แก่ การได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านทรัพยากร การใช้ อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านทรัพยากร และด้านการประเมิณนั้น ไม่สามารถทำนายความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดูได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการใส่ตัวแปรต้นจำนวนมากลงในสมการทำนายการถดถอยแบบพหุคูณ ทำให้ผลสถิติออกมาเฉพาะตัวแปรต้นที่มีความชัดเจนและมีอิทธิพลสูงสุดในสมการ หากดูจากค่าทางสถิติแล้วตัวแปรต้นดังกล่าวก็มีบางตัวที่เกือบจะสามารถทำนายความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดูได้ ถึงแม้ว่าจะไม่สามารถทำนายสมการได้กลุ่ม นิสิตผู้วิจัยก็เชื่อเป็นอย่างยิ่งว่า ตัวแปรเหล่านี้ก็มีความสำคัญ เพราะยังมีงานวิจัยที่สนับสนุนตัวแปรนั้น ๆ เป็นต้นว่า วารุณี และคณะ (2559) พบว่าการมีบุคคลให้ความช่วยเหลือในการดูแลบุตร ซึ่งเป็นการสนับสนุนด้านทรัพยากร (instrumental support) อย่างหนึ่ง การมีคนช่วยดูแลบุตรนั้นทำให้ผู้เลี้ยงดูได้พักผ่อนและลดความเครียดจากการเลี้ยงดู ทำให้บุตรได้รับการดูแลมากขึ้นและผู้เลี้ยงดูมีทัศนคติทางบวกต่อตนเองต่อไป หรือการที่ Plantin และ Daneback (2009) พบว่าปัจจุบันนี้พ่อแม่ต่างหาข้อมูลข่าวสารและการได้รับการสนับสนุนทางสังคมผ่านอินเทอร์เน็ต เพราะขาดการสนับสนุนจากปู่ย่าตายายที่จะถ่ายทอดประสบการณ์การเลี้ยงดู รวมถึงการสนับสนุนจากญาติและเพื่อน แสดงให้เห็นว่าตัวแปรเหล่านี้ก็ยังคงมีความสำคัญที่จะส่งผลต่อความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดู แม้ว่าจะไม่พบความสัมพันธ์อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติก็ตาม

ผลจากการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรด้านอารมณ์มีความน่าสนใจเนื่องจากเป็นตัวแปรต้นตัวเดียวในกลุ่มอินเทอร์เน็ตที่มีอิทธิพลสูงสุดในงานวิจัยฉบับนี้ แสดงให้เห็นว่าอินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทในการช่วยเลี้ยงดูบุตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อให้ได้มาซึ่งการได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ อาจเป็นเพราะการที่มีบุคคลที่เราไม่รู้จักมาพูดคุย ให้กำลังใจ หรือมองเห็นค่าในสิ่งที่พ่อแม่เมื่อใหม่ทำเป็นตัวช่วยที่จะช่วยส่งเสริมให้เหล่าพ่อแม่รู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง (self-esteem) เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sarkadi และ Bremberg (2005) ที่พบว่าการใช้อินเทอร์เน็ตได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดความรู้สึกและประสบการณ์กัน ทำให้พ่อแม่ได้รู้ถึงการสนับสนุน (perceived support) และรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง (self-esteem) มากขึ้น ปัจจุบันนี้มีหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนพ่อแม่เมื่อใหม่ด้วยการแจกของที่ใช้ในการเลี้ยงดูบุตร ซึ่งเป็นการสนับสนุนทางสังคมด้านวัตถุสิ่งของ แต่ถ้าหากมีโครงการใหม่ ๆ ที่ทำให้พ่อแม่เมื่อใหม่ได้เข้าถึงการได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ได้ ก็น่าจะช่วยเพิ่มความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดูได้ เรียกได้ว่าอาจเป็นแหล่งพักพิงใจของเหล่าพ่อแม่เมื่อใหม่ ในขณะที่ไม่รู้ว่าจะจัดการเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับบุตรอย่างไร หรือมีกำลังใจลดต่ำลง แต่ในขณะเดียวกัน ถ้าหากพ่อแม่เมื่อใหม่ได้ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อให้ได้รับมาซึ่งการได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์มากเกินไป จนส่งผลกระทบต่อชีวิตในด้านอื่น ๆ แล้ว ก็จะทำให้ความเครียดในการเป็นผู้เลี้ยงดู (parenting stress) นั้นเพิ่มขึ้นได้ (Bartholomew et al., 2012) จึงต้องมีการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรเพื่อให้ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์แต่พอดี มิเช่นนั้นอาจทำให้เกิดโทษได้เช่นกัน

จากการที่กลุ่มนิสิตผู้วิจัยได้พัฒนามาตรวัดการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรขึ้นมา และได้ผลดังที่ได้อภิปรายไปแล้ว ก็ยังมีข้อมูลอีกส่วนหนึ่งที่น่าสนใจ คือ แนวโน้มในการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรที่เพิ่มขึ้น และจากข้อมูลทำให้ได้เห็นว่าแหล่งข้อมูลข่าวสารที่พ่อแม่เมื่อใหม่เลือกรับนั้น มาจากแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือที่ถูกพัฒนาจากหน่วยงานรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ แสดงว่าหน่วยงานรัฐบาลเห็นถึงแนวโน้มหาข้อมูลข่าวสารของกลุ่มพ่อแม่เมื่อใหม่ผ่านทางสื่อเทคโนโลยีและโลกออนไลน์ ดังนั้นถ้าหากมีการสนับสนุนให้พ่อแม่เมื่อใหม่ได้รู้จักกับแหล่งข้อมูลที่ถูกตั้งหรือเป็นประโยชน์ก็จะเกิดเป็นผลดีต่อการเลี้ยงดูบุตรให้เติบโตขึ้นมาเป็นบุคลากรของประเทศ ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญให้เกิดการพัฒนาประเทศสืบต่อไป

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการสนับสนุนทางสังคม และการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในชีวิตสมรส และความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดูของครอบครัวที่มีบุตรคนแรกอายุ 0 - 2 ปี

ตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัย

ตัวแปรอิสระ การได้รับการสนับสนุนทางสังคม (social support) และการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตร (internet use for parenting)

ตัวแปรตาม ความพึงพอใจในชีวิตสมรส (marital satisfaction) และความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดู (parental satisfaction)

สมมติฐานงานวิจัย

1. การได้รับการสนับสนุนทางสังคมและผ่านทางเครือข่ายสังคมออนไลน์จะสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรสของครอบครัวที่มีบุตรคนแรกอายุ 0 - 2 ปี
2. การได้รับการสนับสนุนทางสังคมและผ่านทางเครือข่ายสังคมออนไลน์จะสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดูของครอบครัวที่มีบุตรคนแรกอายุ 0 - 2 ปี

ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย คือ พ่อแม่ชาวไทยอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป ที่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ต อ่านและตอบคำถามภาษาไทยได้ จำนวน 2,441 คน แบ่งเป็น (1) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทดสอบพัฒนาเครื่องมือ (pilot test) จำนวน 58 คน (2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน จำนวน 2,383 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ผู้เข้าร่วมการวิจัย

ผู้เข้าร่วมการวิจัยในการศึกษาครั้งนี้ คือ พ่อแม่มีมือใหม่ที่มีบุตรคนแรกอายุ 0 - 2 ปี ที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อช่วยในการเลี้ยงดูบุตร จำนวน 1,815 คน เป็นเพศชาย 174 คน (ร้อยละ 9.6) และเพศหญิง 1,641 คน (ร้อยละ 90.4)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ อายุของบุตรคนแรก จำนวนบุตร สถานภาพ อาชีพ และรายได้ครอบครัวต่อเดือน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการใช้เครือข่ายสังคมอินเทอร์เน็ตเพื่อการเลี้ยงดูบุตร และประเด็นที่ผู้เข้าร่วมวิจัยให้ความสนใจในแต่ละเครือข่ายสังคมนั้น โดยเครือข่ายสังคมอินเทอร์เน็ตที่สอบถาม ได้แก่ เฟซบุ๊ก (Facebook) อินสตาแกรม (Instagram) ไลน์ (Line) การเขียนบล็อก (Blogging) เว็บไซต์พันทิป (Pantip) และเครือข่ายสังคมอื่น ๆ

ส่วนที่ 3 มาตรวัดทั้ง 4 ฉบับ คือ

1. มาตรวัดการได้รับการสนับสนุนทางสังคม (social support scale)
2. มาตรวัดการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตร (internet use for parenting scale)
3. มาตรวัดความพึงพอใจในชีวิตสมรส (marital satisfaction scale)
4. มาตรวัดความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดู (parental satisfaction scale)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

กลุ่มนิสิตผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลกับพ่อแม่เมื่อใหม่ โดยการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามออนไลน์ (google form)

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานด้วยโปรแกรม SPSS for windows โดยมีวิธีดังนี้

1. ใช้วิธีการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (correlation) เพื่อดูความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร
2. ใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (multiple regression) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1 และ 2

ผลการวิจัย

1. การได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์มีอิทธิพลทางบวก ในการทำนายความแปรปรวนของความพึงพอใจในชีวิตสมรสได้ร้อยละ 16.3 ($r^2 = .146, p < .05$)
2. การได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ ด้านการประเมิน และการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรมีอิทธิพลทางบวก รวมถึงการได้รับการสนับสนุนทางอารมณ์ด้านข้อมูลข่าวสารมีอิทธิพลทางลบ ในการทำนายความแปรปรวนของความพึงพอใจในชีวิตสมรสได้ร้อยละ 16.3 ($r^2 = .141, p < .05$)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งถัดไป

1.1 อาจต้องมีการพัฒนามาตรวัดที่มีความรอบด้านมากขึ้น เพราะว่ามีมาตรวัดการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรที่กลุ่มนิสิตผู้วิจัยได้จัดทำนั้น มีจำนวนข้อกระทงในแต่ละองค์ประกอบไม่เท่ากัน และมีจำนวนข้อคำถามอยู่น้อย หากมีการพัฒนาอาจทำให้เข้าใจข้อมูลเชิงลึกถึงลักษณะพฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรมากขึ้น

1.2 งานวิจัยที่กลุ่มนิสิตผู้วิจัยได้จัดทำนี้เป็นงานวิจัยนำร่องในการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตร จึงทำออกมาเป็นภาพรวมในด้านการสนับสนุนทางสังคมทั้ง 4 ด้าน หากมีงานวิจัยในอนาคตสามารถทำแยกด้าน เพื่อสามารถศึกษาได้อย่างเจาะจง และมีความชัดเจนในข้อมูลการใช้อินเทอร์เน็ตของพ่อแม่มีแนวโน้มมากขึ้น

1.3 การเก็บข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต จะต้องมีความระมัดระวังในความผิดพลาดของข้อมูลดี ๆ เพราะข้อมูลปริมาณมาก อาจทำให้เกิดความสับสนในการประมวลข้อมูลได้ นอกจากนี้ยังจำเป็นต้องเข้าใจธรรมชาติของกลุ่มตัวอย่างที่จะเข้ามาตอบแบบสอบถามงานวิจัยด้วยว่า เขาจะเข้าใจคำถาม หรือการใช้คำพูดในข้อกระทงของเราไปในทิศทางใด

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปประยุกต์ใช้

2.1 งานวิจัยฉบับนี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของพ่อแม่ยุคใหม่ในการเลี้ยงดูบุตร ที่สามารถแสดงได้อย่างเด่นชัด ดังนั้นภาครัฐจึงควรให้ความสำคัญกับข้อมูลบนสื่อสังคมออนไลน์มากขึ้น มีการคัดกรองข้อมูลต่าง ๆ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ประชาชน รวมถึงหาวิธีการเผยแพร่ข้อมูลในการเลี้ยงดูบุตรแก่ประชาชนอย่างถูกต้องและครอบคลุมมากขึ้น เพราะเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูที่ดี ก็จะมีพื้นฐานในการเติบโตมาเป็นประชาชนที่ดี เป็นกำลังของชาติ จึงเป็นเรื่องสำคัญที่รัฐบาลควรให้ความสำคัญ

2.2 เกิดประโยชน์ในแง่ของการค้า กล่าวคือ ได้เห็นตลาดที่นำลงทุน เพราะมีพ่อแม่จำนวนมากที่เปรียบเทียบราคา ชื่อของการเลี้ยงดูบุตรผ่านอินเทอร์เน็ต รวมถึงหาข้อมูล หาแหล่งปรึกษาในอินเทอร์เน็ตมากขึ้น อาจมีอาชีพใหม่ ๆ เกิดขึ้นใหม่ได้มากมายในเรื่องเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตร

2.3 จากการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างทำให้รู้ว่าเพจบนสื่อสังคมออนไลน์ใดที่มีอิทธิพลสูง และคนติดตามอยู่มาก ภาครัฐหรือผู้ที่มีความรู้ที่ถูกต้องควรจับตามดูเป็นพิเศษ เพื่อให้แหล่งเหล่านี้ให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องให้แก่ประช

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- นันทวัน งอพา, สุมณฑา สุวรรณธาร, & จุฑาทิพย์ ชิวะสุจินต์. (2553). *ความเครียด ความสุข และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมระหว่างมารดาที่มีบุตรเป็นออทิสติก และมารดาที่มีบุตรปกติ*. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมพร ศรีสวัสดิ์. (2552). *ผลของการส่งเสริมบทบาทการสนับสนุนทางสังคมของย่ายายในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาครรภ์แรก*. นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ลักขณา แพทยานันท์. (2542). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การสนับสนุนทางสังคมและความผาสุกทางจิตวิญญาณกับเขี้ยวอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วารุณี เกตุอินทร์, อัจฉราวดี ศรียะศักดิ์, & กฤษณา หงษ์ทอง. (2559). การรับรู้สุขภาพและพัฒนาการ ทารกในมุมมองของมารดาวัยรุ่นครรภ์แรก. *วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข (Nursing Journal of The Ministry of Public Health)*, 26(1), 176-187.

ภาษาอังกฤษ

- Asp, E., & Garbarino, J. (1983). Social support networks and the schools. *Social support networks: Informal helping in the human services*, 251-297.
- Bartholomew, M. K., Schoppe Sullivan, S. J., Glassman, M., Kamp Dush, C. M., & Sullivan, J. M. (2012). New parents' Facebook use at the transition to parenthood. *Family relations*, 61(3), 455-469.
- Bernhardt, J. M., & Felter, E. M. (2004). Online pediatric information seeking among mothers of young children: results from a qualitative study using focus groups. *Journal of medical Internet research*, 6(1), e7.
- Bouche, G., & Migeot, V. (2008). Parental use of the Internet to seek health information and primary care utilisation for their child: a cross-sectional study. *BMC Public Health*, 8(1), 1.
- Colvin, J., Chenoweth, L., Bold, M., & Harding, C. (2004). Caregivers of Older Adults: Advantages and Disadvantages of Internet based Social Support. *Family Relations*, 53(1), 49-57.

- House, J. S., Kahn, R. L., McLeod, J. D., & Williams, D. (1985). Measures and concepts of social support.
- James, D. E., Schumm, W. R., Kennedy, C. E., Grigsby, C. C., Sheckman, K. L., & Nichols, C. W. (1985). Characteristics of the Kansas Parental Satisfaction Scale among two samples of married parents. *Psychological Reports, 57*(1), 163-169.
- Keating-Lefler, R., Hudson, D. B., Campbell-Grossman, C., Fleck, M. O., & Westfall, J. (2004). Needs, concerns, and social support of single, low-income mothers. *Issues in Mental Health Nursing, 25*(4), 381-401.
- Konheim-Kalkstein, Y. L., Whyte, R., Miron-Shatz, T., & Stellmack, M. A. (2015). What are VBAC Women Seeking and Sharing? A Content Analysis of Online Discussion Boards. *Birth, 42*(3), 277-282.
- Langford, C. P. H., Bowsher, J., Maloney, J. P., & Lillis, P. P. (1997). Social support: a conceptual analysis. *Journal of advanced nursing, 25*(1), 95-100.
- Lepore, S. J. (2012). Social Support. *Encyclopedia of Human Behavior (Second Edition)*, 493-496.
- Li, T., & Fung, H. H. (2011). The dynamic goal theory of marital satisfaction. *Review of General Psychology, 15*(3), 246.
- Madge, C., & O'connor, H. (2006). Parenting gone wired: empowerment of new mothers on the internet?. *Social & Cultural Geography, 7*(02), 199-220.
- Marini, M. M. (1980). Effects of the number and spacing of children on marital and parental satisfaction. *Demography, 17*(3), 225-242.
- McDaniel, B. T., Coyne, S. M., & Holmes, E. K. (2012). New mothers and media use: Associations between blogging, social networking, and maternal well-being. *Maternal and child health journal, 16*(7), 1509-1517.
- McLoyd, V. C. (1990). The impact of economic hardship on Black families and children: Psychological distress, parenting, and socioemotional development. *Child development, 61*(2), 311-346.
- McLoyd, V. C. (1998). Socioeconomic disadvantage and child development. *American psychologist, 53*(2), 185.

- Mortensen, Ø., Torsheim, T., Melkevik, O., & Thuen, F. (2012). Adding a baby to the equation. Married and cohabiting women's relationship satisfaction in the transition to parenthood. *Family process, 51*(1), 122-139.
- Rhyne, D. (1981). Bases of marital satisfaction among men and women. *Journal of Marriage and the Family, 941-955*.
- Sarkadi, A., & Bremberg, S. (2005). Socially unbiased parenting support on the Internet: a cross-sectional study of users of a large Swedish parenting website. *Child: care, health and development, 31*(1), 43-52.
- Schumm, W. R., Paff-Bergen, L. A., Hatch, R. C., Obiorah, F. C., Copeland, J. M., Meens, L. D., & Bugaighis, M. A. (1986). Concurrent and discriminant validity of the Kansas Marital Satisfaction Scale. *Journal of Marriage and the Family, 381-387*.
- Stevens, E. S. (1992). Reciprocity in social support: An advantage for the aging family. *Families in Society*.
- Taylor, S. E., Buunk, B. P., & Aspinwall, L. G. (1990). Social comparison, stress, and coping. *Personality and Social Psychology Bulletin, 16*(1), 74-89.
- Uchida, Y., Kitayama, S., Mesquita, B., Reyes, J. A. S., & Morling, B. (2008). Is perceived emotional support beneficial? Well-being and health in independent and interdependent cultures. *Personality and Social Psychology Bulletin, 34*(6), 741-754.
- Wright, D. L., & Aquilino, W. S. (1998). Influence of emotional support exchange in marriage on caregiving wives' burden and marital satisfaction. *Family Relations, 195-204*.

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

1. กรุณาระบุเพศของคุณ

ชาย

หญิง

2. ปัจจุบันคุณมีอายุกี่ปี.....

3. ลูกคนแรกของคุณมีอายุเท่าไร.....

4. คุณมีบุตรทั้งหมดกี่คน.....

5. สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

โสด

แยกกันอยู่

หย่าร้าง

อยู่รวมกันกับคู่สมรสหรือผู้ปกครองของบุตร

6. ปัจจุบันคุณประกอบอาชีพอะไร

พ่อบ้าน-แม่บ้าน

ธุรกิจส่วนตัว

ข้าราชการ – รัฐวิสาหกิจ

องค์กรเอกชน

รับจ้างทั่วไป

อื่น ๆ ระบุ.....

7. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน

0 – 20,000 บาท

20,001 – 40,000 บาท

40,001 – 60,000 บาท

60,001 – 80,000 บาท

80,001 – 100,000 บาท

100,000 บาท ขึ้นไป

ภาคผนวก ข

ตารางแสดงการปรับเปลี่ยนข้อกระทงในการเก็บข้อมูลจริงของมาตรการสนับสนุนทางสังคม

ตารางแสดงการปรับเปลี่ยนข้อกระทงในการเก็บข้อมูลจริงของมาตรการสนับสนุนทางสังคม

ข้อกระทงเดิม	ข้อกระทงที่ปรับเปลี่ยนแล้ว
1. ฉันได้รับการสนับสนุนด้านสิ่งของในการเลี้ยงดูบุตร	1. จากประสบการณ์การเลี้ยงดูลูกที่ผ่านมา มีคนให้หรือให้ยืมสิ่งของในการเลี้ยงดูลูกกับฉัน
2. ฉันได้รับความช่วยเหลือด้านการเงินเมื่อยามจำเป็น	2. จากประสบการณ์การเลี้ยงดูลูกที่ผ่านมา มีคนช่วยเหลือด้านการเงินกับฉัน เมื่อยามจำเป็น
3. ฉันได้รับความช่วยเหลือด้านวัตถุของใช้ต่างๆที่จำเป็น	3. จากประสบการณ์การเลี้ยงดูลูกที่ผ่านมา มีคนช่วยเหลือเรื่องของใช้ต่าง ๆ ที่จำเป็นในการเลี้ยงดูลูกให้กับฉัน
4. ฉันได้รับการแบ่งเบาภาระเมื่อมีภาระมากจนเกินไป	4. จากประสบการณ์การเลี้ยงดูลูกที่ผ่านมา มีคนช่วยแบ่งเบาภาระ เมื่อฉันมีภาระมากจนเกินไป
5. ฉันมั่นใจว่าจะได้รับความช่วยเหลือเมื่อต้องการ	5. จากประสบการณ์การเลี้ยงดูลูกที่ผ่านมา ฉันมั่นใจว่าจะได้รับความช่วยเหลือเมื่อต้องการ
6. มีผู้ที่ให้ความช่วยเหลือฉัน เมื่อยามฉันเจ็บป่วยแม้เพียงเล็กน้อย	6. จากประสบการณ์การเลี้ยงดูลูกที่ผ่านมา มีคนช่วยเหลือฉัน เมื่อยามฉันเจ็บป่วยแม้เพียงเล็กน้อย
7. ฉันได้รับความสนใจซักถามถึงปัญหาต่าง ๆ เสมอ	7. มีคนสนใจซักถามฉันถึงปัญหาต่าง ๆ ในการเลี้ยงดูลูกเสมอ
8. ฉันได้รับการบอกกล่าวถึงข้อบกพร่องต่าง ๆ	8. จากประสบการณ์การเลี้ยงดูลูกที่ผ่านมา มีคนบอกฉันถึงข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการเลี้ยงดูลูก
9. ฉันได้รับข้อมูลป้อนกลับ (feedback) ในเรื่องต่าง ๆ ที่ทำให้ฉันมั่นใจในตนเอง	9. จากประสบการณ์การเลี้ยงดูลูกที่ผ่านมา มีคนให้ข้อมูลป้อนกลับ (feedback) ในเรื่องการเลี้ยงดูลูกที่ช่วยให้ฉันมั่นใจในการเลี้ยงดูมากขึ้น
10. ฉันได้รับการสอบถามถึงความสำเร็จ	10. มีคนสอบถามฉันถึงความสำเร็จในการเลี้ยงดูลูก
11. ฉันได้รับคำชมในเรื่องที่ทำได้ดี	11. มีคนชมฉัน เวลาที่ฉันเลี้ยงดูลูกได้ดี
12. ฉันได้รับการประเมินเพื่อพัฒนาตนเอง	12. มีคนช่วยประเมินการเลี้ยงดูลูกของฉัน เพื่อให้ฉันพัฒนาตนเอง

ข้อกระทงเดิม	ข้อกระทงที่ปรับเปลี่ยนแล้ว
13. เมื่อมีข้อผิดพลาด ฉันมักจะได้รับข้อมูลที่ใช้ในการแก้ไขข้อผิดพลาดนั้น ๆ	13. จากประสบการณ์การเลี้ยงดูลูกที่ผ่านมา เมื่อมีข้อผิดพลาด จะมีคนให้ข้อมูลในการแก้ไขข้อผิดพลาดนั้น ๆ
14. ฉันได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ หรือจากบุคคลอื่นเมื่อต้องการ	14. จากประสบการณ์การเลี้ยงดูลูกที่ผ่านมา ฉันได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ หรือจากบุคคลอื่นเมื่อต้องการ
15. ฉันได้รับคำแนะนำและข้อมูลที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต	15. มีคนให้คำแนะนำและข้อมูลที่จำเป็นต่อการเลี้ยงดูลูก
16. เมื่อฉันไม่สามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้เอง ฉันจะได้รับคำปรึกษาที่แนะนำเพื่อช่วยในการตัดสินใจ	16. จากประสบการณ์การเลี้ยงดูลูกที่ผ่านมา เมื่อฉันไม่สามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้เอง มีคนให้
17. เมื่อเกิดความสับสน ฉันจะได้รับข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต	17. เมื่อเกิดความสับสน มีคนให้ข้อมูลกับฉัน เพื่อเป็นแนวทางในการเลี้ยงดูลูก
18. ฉันมีคนมาช่วยในการแก้ปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้	18. จากประสบการณ์การเลี้ยงดูลูก มีคนช่วยฉันแก้ปัญหาที่ฉันไม่สามารถแก้ไขได้
19. ฉันได้รับความสนใจซักถามทุกข้อสงสัย	19. จากประสบการณ์การเลี้ยงดูลูกที่ผ่านมา มีคนใส่ใจ
20. ฉันได้รับความเห็นอกเห็นใจเมื่อมีเรื่องไม่สบายใจ	20. จากประสบการณ์การเลี้ยงดูลูกที่ผ่านมา มีคนเห็นอกเห็นใจฉัน
21. ฉันได้รับกำลังใจในการต่อสู้อุปสรรคต่าง ๆ	21. จากประสบการณ์การเลี้ยงดูลูกที่ผ่านมา มีคนเห็นอกเห็นใจฉัน
22. ฉันได้รับการแสดงความชื่นชมยินดีเมื่อประสบความสำเร็จ	22. จากประสบการณ์การเลี้ยงดูลูกที่ผ่านมา มีคนชื่นชมยินดีกับฉัน
23. ฉันได้รับการยอมรับและให้เกียรติจากผู้อื่น (ไม่แก่)	23. จากประสบการณ์การเลี้ยงดูลูกที่ผ่านมา ฉันได้รับการยอมรับและให้เกียรติจากผู้อื่น
24. ฉันได้รับความใกล้ชิดสนิทสนมจากบุคคลรอบข้าง (ไม่แก่)	24. จากประสบการณ์การเลี้ยงดูลูกที่ผ่านมา ฉันได้รับความใกล้ชิดสนิทสนมจากบุคคลรอบข้าง

ภาคผนวก ค
ตารางแสดงการปรับเปลี่ยนข้อกระทงในการเก็บข้อมูลจริง
ของมาตรการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตร

ตารางแสดงการปรับเปลี่ยนข้อระงทงในการเก็บข้อมูลจริงของมาตรการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตร

ข้อระงทงเดิม	ข้อระงทงที่ปรับเปลี่ยนแล้ว
<ol style="list-style-type: none"> 1. ฉันใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อโพสต์รูปบุตร 2. ฉันใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อเล่าเรื่องราวการเลี้ยงดูบุตรเกี่ยวกับการเลี้ยงบุตรที่ตนสนใจ 3. ฉันใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อสอบถามเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตร 4. ฉันใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อสอบถามข้อสงสัยกับผู้เชี่ยวชาญ 5. ฉันใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกในการเลี้ยงดูบุตร 6. ฉันใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อแลกเปลี่ยนเรื่องราวในการเลี้ยงดูบุตรกับผู้อื่น 7. ฉันใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อเปรียบเทียบราคาสินค้าที่ใช้ในการเลี้ยงดูบุตร 8. ฉันแลกเปลี่ยนซื้อขายสิ่งของในการเลี้ยงดูบุตรโดยใช้อินเทอร์เน็ต 9. ฉันได้รับความสนใจซักถามถึงปัญหาต่าง ๆ และสารทุกข์สุขดิบจากอินเทอร์เน็ต 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ฉันใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อโพสต์รูปลูก 2. ฉันใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับการเลี้ยงดูลูกในประเด็นที่ฉันสนใจ 3. ฉันใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อสอบถามเกี่ยวกับการเลี้ยงดูลูก 4. ฉันใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อสอบถามข้อสงสัยในการเลี้ยงดูลูกกับผู้เชี่ยวชาญ 5. ฉันใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกในการเลี้ยงดูลูก 6. ฉันใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อแลกเปลี่ยนเรื่องราวในการเลี้ยงดูลูกกับผู้อื่น 7. ฉันใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อเปรียบเทียบราคาสินค้าที่ใช้ในการเลี้ยงดูลูก 8. ฉันแลกเปลี่ยนซื้อขายสิ่งของในการเลี้ยงดูลูกโดยใช้อินเทอร์เน็ต 9. ฉันได้รับความสนใจซักถามถึงปัญหาต่าง ๆ และสารทุกข์สุขดิบในการเลี้ยงดูลูกจากอินเทอร์เน็ต

ภาคผนวก ง

แบบสอบถามการการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์กับการเลี้ยงดูบุตร

แบบสอบถามการการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์กับการเลี้ยงดูบุตร

1. คุณใช้เฟซบุ๊ก (Facebook / Facebook Messenger) เพื่อช่วยในการเลี้ยงดูลูกหรือไม่

หากใช่ คุณติดตามเพจหรืออยู่ในกลุ่มใดบนเฟซบุ๊กบ้าง

- เพจหรือกลุ่ม เลี้ยงลูก
- เพจหรือกลุ่ม นมแม่
- เพจหรือกลุ่ม ขายของ
- เพจหรือกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นของแม่ ๆ
- อื่น ๆ ระบุ.....

2. คุณใช้อิน스타그램 (Instagram) เพื่อช่วยในการเลี้ยงดูลูกหรือไม่

หากใช่ คุณสนใจข้อมูลใดบนอิน스타그램บ้าง

- ลูกดารา
- ชื่อขายของ
- อื่น ๆ ระบุ.....

3. คุณใช้ไลน์ (Line) เพื่อช่วยในการเลี้ยงดูลูกหรือไม่

หากใช่ คุณเลือกเข้ากลุ่มใดเกี่ยวกับการเลี้ยงดูลูกใน Line

- กลุ่มคุณแม่ตามวัน เดือน ราวี่เกิดของลูก
- กลุ่มชื่อขายของเกี่ยวกับการเลี้ยงดูลูก
- กลุ่มครอบครัวและญาติ
- อื่น ๆ ระบุ.....

4. คุณใช้การเขียนบล็อก (Bloging) เพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงดูลูกหรือไม่

หากใช่ กรุณาระบุบล็อกหรือเนื้อหาในบล็อกของคุณ

- แบ่งปันประสบการณ์เลี้ยงดูลูก
- แลกเปลี่ยนข้อมูลในการเลี้ยงดูลูก
- แบ่งปันเทคนิควิธีในการเลี้ยงดูลูก
- รีวิวของใช้ในการเลี้ยงดูลูก

- อื่น ๆ ระบุ.....

5. คุณใช้เว็บไซต์พันทิป (Pantip) เพื่อช่วยในการเลี้ยงดูลูกหรือไม่

หากใช่ คุณอ่านแท็กใดของกระทู้ในพันทิปบ้าง

- สังคมคุณแม่
- ครอบครัว
- พัฒนาการเด็ก
- การสอนลูก
- ปัญหาครอบครัว
- อาหารเด็ก
- โรงเรียน
- วางแผนครอบครัว
- นมแม่
- ประกันสุขภาพ
- สุขภาพเด็ก
- อื่น ๆ ระบุ.....

6. คุณใช้แหล่งสื่อสังคมออนไลน์อื่น เพื่อช่วยในการเลี้ยงดูลูกหรือไม่

หากใช่ โปรดระบุชื่อเครือข่ายสังคมนั้นๆและระบุว่าคุณติดตามสิ่งใดจากเครือข่ายสังคมนั้น

ภาคผนวก จ

ตารางแสดงแนวโน้มการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตร

ความถี่การใช้เครือข่ายสังคมอินเทอร์เน็ตเพื่อการเลี้ยงดูบุตร

เครือข่ายสังคมอินเทอร์เน็ตต่าง ๆ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เฟซบุ๊ก (Facebook)	1,654	91.1
อิสตาแกรม (Instagram)	449	24.7
ไลน์ (Line)	763	42
การเขียนบล็อก (Bloggng)	172	9.5
เว็บไซต์พันทิป (Pantip)	1,005	55.4
เครือข่ายสังคมอื่น ๆ	497	27.4

เพจหรือกลุ่มในเฟซบุ๊กที่ผู้เข้าร่วมวิจัยติดตามหรือเป็นสมาชิกเพื่อการเลี้ยงดูบุตร

เพจหรือกลุ่มในเฟซบุ๊ก	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพจหรือกลุ่ม เลี้ยงลูก	1,469	88.8
เพจหรือกลุ่ม นมแม่	1,372	83
เพจหรือกลุ่ม ชายของ	1,191	72
เพจหรือกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นของแม่ ๆ	1,076	65.1
อื่น ๆ (เพจการศึกษา)	2	0.1

ประเด็นที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยติดตามบนอินสตาแกรมเพื่อการเลี้ยงดูบุตร

ประเด็นที่ติดตามบนอินสตาแกรม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ลูกดารา	361	80.4
ซื้อขายของ	263	58.6
อื่น ๆ (โพสต์ของเพื่อน ข้อมูลข่าวสาร การเลี้ยงลูกและนมแม่)	19	4.2
ไม่ระบุประเด็นที่ติดตาม	5	1.1

กลุ่มไลน์ที่ผู้เข้าร่วมวิจัยเป็นสมาชิกเพื่อการเลี้ยงดูบุตร

กลุ่มในไลน์ที่เป็นสมาชิก	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กลุ่มครอบครัวและญาติ	539	70.6
กลุ่มซื้อขายของเกี่ยวกับการเลี้ยงดูลูก	321	42.1
กลุ่มคุณแม่ตามวัน เดือน ชาติเกิดของลูก	110	14.4
กลุ่มเพื่อน	31	4.1
กลุ่มการเลี้ยงดู	26	3.4
กลุ่มนมแม่	15	2
อื่น ๆ*	9	1.2

*กลุ่มอื่น ๆ ที่ผู้เข้าร่วมวิจัยเป็นสมาชิก ได้แก่ กลุ่มแพทย์และกลุ่มผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตร

ประเด็นในการเขียนบล็อกของผู้เข้าร่วมการวิจัยเพื่อการเลี้ยงดูบุตร

ประเด็นในการเขียนบล็อก	จำนวน (คน)	ร้อยละ
แบ่งปันประสบการณ์เลี้ยงดูลูก	118	68.6
แบ่งปันเทคนิควิธีในการเลี้ยงดูลูก	112	65.1
แลกเปลี่ยนข้อมูลในการเลี้ยงดูลูก	82	47.7
รีวิวของใช้ในการเลี้ยงดูลูก	51	29.7
อื่น ๆ*	5	2.9

*ประเด็น อื่น ๆ ในการเขียนบล็อก ได้แก่ การขายของ ชีวิตประจำวันของลูก อาหารเด็กและวิธีลดค่าใช้จ่าย แบ่งปันอาหารเด็ก พัฒนาการเด็กและจิตวิทยาเด็ก

ประเด็นในเว็บไซต์พันทิปที่ผู้เข้าร่วมวิจัยสนใจเพื่อการเลี้ยงดูบุตร

ประเด็นในเว็บไซต์พันทิป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พัฒนาการเด็ก	862	85.8
นมแม่	616	61.3
สุขภาพเด็ก	616	61.3
อาหารเด็ก	597	59.4
การสอนลูก	553	55
ครอบครัว	405	40.3
สังคมคุณแม่	374	37.2
โรงเรียน	247	24.6
ปัญหาครอบครัว	231	23
ประกันสุขภาพ	184	18.3
วางแผนครอบครัว	167	16.6
อื่น ๆ*	13	1.3

*ประเด็น อื่น ๆ ที่ผู้เข้าร่วมวิจัยสนใจ ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวสำหรับเด็ก การคลอดธรรมชาติ กิจกรรมสำหรับเด็ก รีวิวสินค้าสำหรับเด็ก

เครือข่ายสังคมอื่น ๆ ที่ผู้เข้าร่วมวิจัยใช้เพื่อการเลี้ยงดูบุตร

เครือข่ายสังคมอื่น ๆ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กูเกิ้ล (Google)	59	11.87
ยูทูป (Youtube)	22	4.43
แอปพลิเคชันในโทรศัพท์มือถือ*	16	3.22
เว็บไซต์ต่าง ๆ **	13	2.62
หนังสือหรือนิตยสารแม่และเด็ก	6	1.2
โทรทัศน์	2	0.4
ข้อความทางโทรศัพท์มือถือ	1	0.2
ไม่ระบุเครือข่ายสังคมอื่น ๆ	378	76.06

*แอปพลิเคชันในโทรศัพท์มือถือที่ผู้เข้าร่วมวิจัยใช้ ได้แก่ แอปพลิเคชัน Enfa A+ Genius Baby โดย Mead Johnson Nutrition (Thailand) Ltd., แอปพลิเคชัน KhunLook โดย กระทรวงสาธารณสุข, แอปพลิเคชัน theAsianparent โดย Tickled Media Pre Lid., แอปพลิเคชัน Pinterest, แอปพลิเคชัน Shopee และแอปพลิเคชัน Twitter

**เว็บไซต์ต่าง ๆ ที่ผู้เข้าร่วมวิจัยใช้ ได้แก่ www.babycentre.co.uk, www.babycenter.com, www.enfababy.com, เว็บไซต์ของหน่วยงานรัฐบาลหรือแพทย์เกี่ยวกับบทความด้านสุขภาพและบทความทางวิชาการที่น่าสนใจ และเว็บไซต์ยี่ห้อนมผงต่าง ๆ

ภาคผนวก ฉ

ตารางแสดงการปรับเปลี่ยนข้อกระทงในการเก็บข้อมูลจริงของมาตรฐานความพึงพอใจในชีวิตสมรส

ตารางแสดงการปรับเปลี่ยนข้อกระทงในการเก็บข้อมูลจริงของมาตรฐานความพึงพอใจในชีวิตสมรส

ข้อกระทงเดิม	ข้อกระทงที่ปรับเปลี่ยนแล้ว
1. ระดับความพึงพอใจในชีวิตสมรส	1. ระดับความพึงพอใจในชีวิตสมรส
2. ระดับความพึงพอใจในคู่ครอง	2. ระดับความพึงพอใจในคู่ครอง
3. ระดับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างท่านกับคู่ครอง	3. ระดับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างคุณกับคู่ครอง

ภาคผนวก ช

ตารางแสดงการปรับเปลี่ยนข้อกระทงในการเก็บข้อมูลจริง
ของมาตรการความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดู

ตารางแสดงการปรับเปลี่ยนข้อกระทงในการเก็บข้อมูลจริงของมาตรฐานความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดู

ข้อกระทงเดิม	ข้อกระทงที่ปรับเปลี่ยนแล้ว
1. ระดับความพึงพอใจในพฤติกรรมของบุตร 2. ระดับความพึงพอใจในตนเองในฐานะผู้ปกครอง 3. ระดับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างท่านกับบุตร	1. ระดับความพึงพอใจในพฤติกรรมของลูก 2. ระดับความพึงพอใจในตนเองในฐานะผู้ปกครอง 3. ระดับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างคุณกับลูก

ภาคผนวก ซ

ตารางแสดงค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมทุกข้อกระทงกับแต่ละข้อกระทง (CITC)

Item-Total Statistics

	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคมด้านวัตถุประสงค์ของ		
1. จากประสบการณ์การเลี้ยงดูลูกที่ผ่านมา มีคนให้หรือให้ยืมสิ่งของในการเลี้ยงดูลูกกับฉัน	.409	.779
2. จากประสบการณ์การเลี้ยงดูลูกที่ผ่านมา มีคนช่วยเหลือด้านการเงินกับฉันเมื่อยามจำเป็น	.521	.754
3. จากประสบการณ์การเลี้ยงดูลูกที่ผ่านมา มีคนช่วยเหลือเรื่องของใช้ต่าง ๆ ที่จำเป็นในการเลี้ยงดูลูกให้กับฉัน	.591	.734
4. จากประสบการณ์การเลี้ยงดูลูกที่ผ่านมา มีคนช่วยแบ่งเบาภาระ เมื่อฉันมีภาระมากจนเกินไป	.615	.729
5. จากประสบการณ์การเลี้ยงดูลูกที่ผ่านมา ฉันมั่นใจว่าจะได้รับความช่วยเหลือเมื่อต้องการ	.568	.743
6. จากประสบการณ์การเลี้ยงดูลูกที่ผ่านมา มีคนช่วยเหลือฉัน เมื่อยามฉันเจ็บป่วยแม้เพียงเล็กน้อย	.501	.757
แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคมด้านการประเมิน		
7. มีคนสนใจซักถามฉันถึงปัญหาต่าง ๆ ในการเลี้ยงดูลูกเสมอ	.555	.784
8. จากประสบการณ์การเลี้ยงดูลูกที่ผ่านมา มีคนบอกฉันถึงข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการเลี้ยงดูลูก	.390	.821
9. จากประสบการณ์การเลี้ยงดูลูกที่ผ่านมา มีคนให้ข้อมูลป้อนกลับ (feedback) ในเรื่องการเลี้ยงดูลูกที่ช่วยให้ฉันมั่นใจในการเลี้ยงดูลูกมากขึ้น	.630	.768
10. มีคนสอบถามฉันถึงความสำเร็จในการเลี้ยงดูลูก	.651	.762
11. มีคนชมฉัน เวลาที่ฉันเลี้ยงดูลูกได้ดี	.577	.779

Item-Total Statistics

	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
12. มีคนช่วยประเมินการเลี้ยงดูลูกของฉัน เพื่อให้ฉันพัฒนาตนเอง	.637	.765
แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสาร		
13. จากประสบการณ์การเลี้ยงดูลูกที่ผ่านมา เมื่อมีข้อผิดพลาด จะมีคนให้ ข้อมูลในการแก้ไขข้อผิดพลาดนั้น ๆ ให้กับฉัน	.611	.870
14. จากประสบการณ์การเลี้ยงดูลูกที่ผ่านมา ฉันได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อ ต่าง ๆ หรือจากบุคคลอื่นเมื่อต้องการ	.589	.872
15. มีคนให้คำแนะนำและข้อมูลที่จำเป็นต่อการเลี้ยงดูลูก	.747	.847
16. จากประสบการณ์การเลี้ยงดูลูกที่ผ่านมา เมื่อฉันไม่สามารถตัดสินใจแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ได้เอง มีคนให้คำปรึกษาชี้แนะกับฉัน เพื่อช่วยในการตัดสินใจ	.689	.857
17. เมื่อเกิดความสับสน มีคนให้ข้อมูลกับฉัน เพื่อเป็นแนวทางในการเลี้ยงดูลูก	.787	.840
18. จากประสบการณ์การเลี้ยงดูลูก มีคนช่วยฉันแก้ปัญหาที่ฉันไม่สามารถแก้ ได้	.705	.853
แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์		
19. จากประสบการณ์การเลี้ยงดูลูกที่ผ่านมา มีคนใส่ใจซักถามทุกข์สุขของฉัน เสมอ	.778	.914
20. จากประสบการณ์การเลี้ยงดูลูกที่ผ่านมา มีคนเห็นอกเห็นใจฉัน เมื่อฉันมี เรื่องไม่สบายใจ	.815	.908
21. จากประสบการณ์การเลี้ยงดูลูกที่ผ่านมา มีคนให้กำลังใจฉันในการต่อสู้ อุปสรรคต่าง ๆ	.832	.906
22. จากประสบการณ์การเลี้ยงดูลูกที่ผ่านมา มีคนชื่นชมยินดีกับฉัน เมื่อ ประสบความสำเร็จ	.799	.911

Item-Total Statistics		
	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
23. จากประสบการณ์การเลี้ยงดูลูกที่ผ่านมา ฉันได้รับการยอมรับและให้เกียรติจากผู้อื่น	.775	.914
24. จากประสบการณ์การเลี้ยงดูลูกที่ผ่านมา ฉันได้รับความใกล้ชิดสนิทสนมจากบุคคลรอบข้าง	.722	.920
แบบสอบถามการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรด้านอารมณ์		
1. ฉันใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อโพสต์รูปลูก	.641	.838
2. ฉันใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับการเลี้ยงดูลูกในประเด็นที่ฉันสนใจ	.757	.789
5. ฉันใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกในการเลี้ยงดูลูก	.765	.785
6. ฉันใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อแลกเปลี่ยนเรื่องราวในการเลี้ยงดูลูกกับผู้อื่น	.632	.841
แบบสอบถามการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรด้านข้อมูลข่าวสาร		
3. ฉันใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อสอบถามเกี่ยวกับการเลี้ยงดูลูก	.722	-
4. ฉันใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อสอบถามข้อสงสัยในการเลี้ยงดูลูกกับผู้เชี่ยวชาญ	.722	-
แบบสอบถามการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรด้านวัตถุสิ่งของ		
7. ฉันใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อเปรียบเทียบราคาสินค้าที่ใช้ในการเลี้ยงดูลูก	.540	-
8. ฉันแลกเปลี่ยนซื้อขายสิ่งของในการเลี้ยงดูลูกโดยใช้อินเทอร์เน็ต	.540	-
แบบสอบถามการใช้อินเทอร์เน็ตในการเลี้ยงดูบุตรด้านการประเมิน		
9. ฉันได้รับความสนใจซักถามถึงปัญหาต่าง ๆ และสารทุกข์สุกดิบในการเลี้ยงดูลูกจากอินเทอร์เน็ต	-	-

 Item-Total Statistics

	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
แบบสอบถามความพึงพอใจในชีวิตสมรส		
1. ระดับความพึงพอใจในชีวิตสมรส	.932	.964
2. ระดับความพึงพอใจในคู่ครอง	.951	.950
3. ระดับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างคุณกับคู่ครอง	.935	.962
แบบสอบถามความพึงพอใจในการเป็นผู้เลี้ยงดู		
1. ระดับความพึงพอใจในพฤติกรรมของลูก	.667	.635
2. ระดับความพึงพอใจในตนเองในฐานะผู้ปกครอง	.658	.659
3. ระดับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างคุณกับลูก	.552	.772

ประวัติผู้เขียนโครงการทางจิตวิทยา

นางสาวฐิตาพร อติวรรณต์ เกิดวันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2536 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนศึกษานารี เมื่อปี พ.ศ. 2554 และเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิตคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นางสาวปวรา โชคธนานุกูล เกิดวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2537 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียน เบญจมราชูทิศ ราชบุรี เมื่อปี พ.ศ. 2555 และเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิตคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นางสาวพรวิรินทร์ สิมะรังษฤษฎี เกิดวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2538 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนสายปัญญาในพระบรมราชินูปถัมภ์ เมื่อปี พ.ศ. 2555 และเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิตคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย